

Arkeologiska utgrävningar av en
åttkantig kåta vid Bläckajaur,
Arjeplogs kommun och socken,
2006

Av
Lars Liedgren

Silverbuseet
Rapport 50

Silvermuseet
Torget
930 90 Arjeplog

Tel: 0961-61290

www.silvermuseet.se

© Silvermuseet

Tryck: Silvermuseet, Arjeplog 2007

Rapport Silvermuseet

ISSN 1101-2900

Administrativa uppgifter

Länstyrelsens dnr:	Dnr 431-10617-06, dnr 521-13015-06.
Institutionens dnr:	2006/006.
Finansiär:	Statens Lantbruksuniversitet (SLU).
Fornlämningsnummer:	Lämningen har inget fornlämningsnummer.
Kommun:	Arjeplog.
Socken:	Arjeplog.
Sameby:	Luokta-Mavas.
Typ av uppdrag:	Forskningsundersökning.
Datering:	1700-1900-tal.
Typ av fornlämningsobjekt:	Kåta.
Antal fältdagar och varaktighet:	10 arbetsdagar, 10/7-14/7, 2006.
Antal rapportdagar:	11 arbetsdagar.
Antal fyndhanteringsdagar:	2 arbetsdagar.
Personal:	Fil dr Lars Liedgren, Silvermuseet samt fil mag Mats Johansson.
Undersökt yta (m ²):	Ca 26 m ² .
Undersökningarnas altitud:	485 m öh.
Koordinater:	1586913/7392250. Koordinater knutna till rikets nät ät givna i RT 90 med korrigeringsfaktorn User grid utan angivelse av standardavvikelse. Den senare torde ligga mellan 3-7 m.
Koordinatsystem:	Lokalt.
Dokumentationshandlingar:	Orginalritningar och beskrivningar förvaras på Silvermuseet: 1 översiktlig kartering av viste i skala 1:200 utförda med GPS. 7 planer över kåtan har gjorts i skala 1:20, 8 detalritningar av konstruktionsdelar i skala 1:10 och 7 dito i skala 1:1 samt 7 detaljritningar i skala 20:1-1:1 (se avsnitt 9.2.15, 9.2.18).
Digital dokumentation:	75 digitala foton (se avsnitt 9.2.16).
Summa fyndmängd:	Totalt har 26 fynd registrerats varav 13 tillvaratagits (se avsnitt 9.2.12). Fynden förvaras på Silvermuseet.
Prover:	Totalt 12 prover från olika delar av kåta (se avsnitt 9.12.13).
Bakgrund dateringar:	Dendroprover visar på två tidshorisonter: andra hälften av 1700-tal samt andra hälften av 1800-talet. Kritpipa och övrigt fyndmaterial visar andra hälften av 1700-tal-början av 1900-talet.
Fotografier.	Totalt finns 75 digitala bilder från arbetet 2006 (se vidare avsnitt 9.2.16). Dessutom finns 25 diabilder från arbete 2005 (SMA nr 2005:260-279, ej redovisade här). Foton förvaras på Silvermuseet.

Innehåll

1	Sammanfattning av resultat.....	1
2	Inledning.....	1
3	Bakgrund.....	1
4	Fornlämningar och kulturlämningar.....	3
5	Syfte.....	3
6	Metod och undersökningsdokumentation.....	3
7	Resultat.....	4
8	Referenser.....	6
9	Bilaga.....	6
9.1	Beskrivning av viste.....	6
9.2	Arkeologisk undersökning av kåta.....	7
9.2.1	Beskrivning av kåta, före undersökning..	7
9.2.2	Avtorvning och nedgrävning av Rn 1....	7
9.2.3	Nävertäckning till tak.....	8
9.2.4	Väggstockar.....	8
9.2.5	Ådnårisa.....	8
9.2.6	Innertak.....	9
9.2.7	Knaggar.....	9
9.2.8	Härd.....	9
9.2.9	Golvplan.....	9
9.2.10	Dateringar.....	9
9.2.11	Beskrivning av individuella detaljer i kåtan.....	10
9.2.12	Fyndlista.....	14
9.2.13	Dendroprover.....	16
9.2.14	Dendrodateringar (av Björn Gunnars- Son).....	17
9.2.15	Förteckning över ritningar.....	19
9.2.16	Förteckning över bilder.....	20
9.2.17	Bilder i rapport.....	23
9.2.18	Planer och detaljritningar, fig 3-18.....	29

1 Sammanfattning av resultat

Utgrävningarna av kåtan vid sjön Bläckajaur utlopp har visat på en kåta med rötter i andra hälften av 1700-talet, vilket visas både av dendrodateringar och av fyndmaterial. Kåtan som användes fram till början av 1900-talet verkar ha reparerats under andra hälften av 1800-talet.

Kåtan var åttkantig, uppbyggd av grövre stockar vilka endast var bilade på insidan. Spår efter yxeggen visar att man använt en bila med en ca 0,145 m bred och svängd egg. Stockarna, som endast var ställda mot varandra och fastklämda med stenar av varierande storlek, var 1-2,7 m l och intill 0,3 m br. På två av de bäst bevarade noterades huggna rännen för innertaksvirke. Utanför väggstockarna noterades även spår efter vågräta stockar som hållit kvar den yttre takveden.

Taket verkade i stort sett ha fallit rakt ned på kåtagolvet. Den bärande konstruktionen i kåtan bestod av fyra raka *ådnårisa* som bilats flata i den övre ändan. Här fanns hål för grytås, ca 0,04 m i diam. *Ådnårisa*, som varit fastsatta på ovansidan av de kortare hörnstockarna, hade urtag för två sidoåsar. Takvirket bestod av kluvet virke av dimensioner på upp till 0,4 m br. Ovanpå innertaket var 1-2 lager med björknäver taget från träd som varit 0,1-0,2 m i diam. Både i en av väggstockarna och i takbrädor förekom täljda knaggar (upphängningspinnar) och hål för knaggar. Kåtan har i sin helhet varit konstruerad utan spik. De få spikar som påträffats har troligen främst använts för upphängning. Inga spår efter dörr kunde noteras, istället markerades ingången av frånvaron av innertaksbrädor, fördjupning i väggstock samt rikligt med kolbitar strax utanför kåtan. Med utgångspunkt i det inrasade innertaksvirket antyds en avlångt triangulär hängande dörr.

Den konstruktion som kåtan i Bläckajaur uppvisar har inte tidigare dokumenterats men ligger tämligen väl i linje med de tidigaste skogssamiska konstruktioner som beskrivs i det historiska källmaterialet, dvs. ått- och sexkantiga kåtor (se Prästrelationerna och Linné 2003).

2 Inledning

Sedan 2005 bedrivs ett projekt inom Tjeggelvas naturreservat. Projektet drivs av SLU med deltagande av Silvermuseet. Projektet "Naturskogssamiska konstruktioner i den boreala delen av Skandinavien - långsiktigt mänskligt nyttjande, ekosystemsförändringar och naturskogars värde som referenser" leds av docent Lars Östlund, SLU och finansieras av FORMAS. Projektet inriktas på människans utnyttjande och påverkan på naturresurserna i ett borealt barrskogsområde.

3 Bakgrund

Skogsområdet Ö om Tjeggelvas har inte varit utsatta för avverkningar annat än för lokal konsumtion av ved och är i dag ett naturreservat (Tjeggelvas naturreservat). Området har främst utnyttjats av fjällägenheten Ramanj samt fast bebyggelse (nu övergiven) vid Munkajaur's N sida. Vissa skogsområden är praktiskt taget orörda och utgörs av ren urskog. Således finns utmärkta förutsättningar för förekomst av kulturmärkta träd.

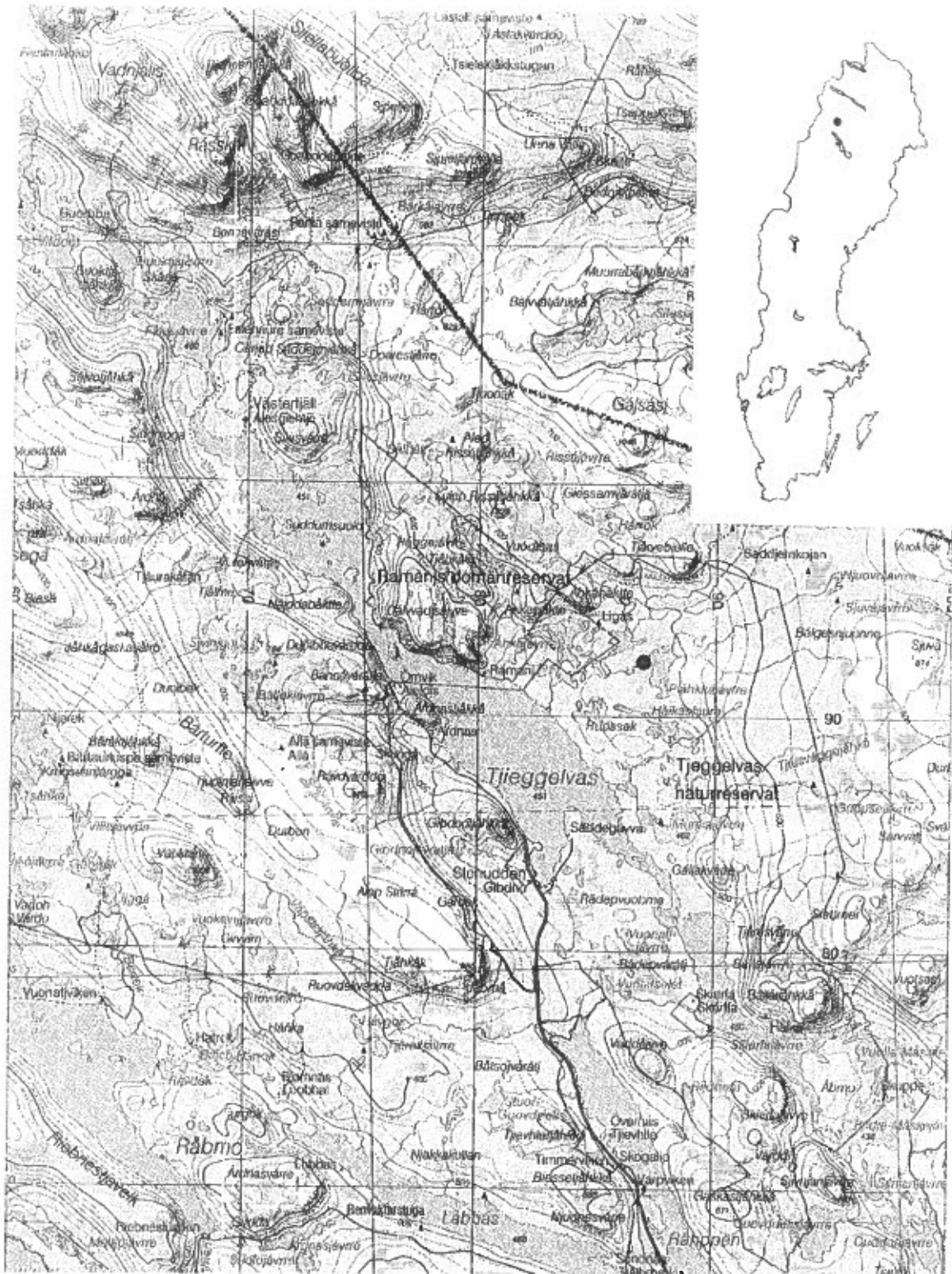

Fig 1 Översiktskarta, undersökningsområde med svart markering, skala 1:250 000. Från Lantmäteriets översiktskarta, 2 Arjeplog. Ur allmän karta © Lantmäteriet Gävle 2007. Medgivande M2007/04870.

4 Fornlämningar och kulturlämningar

Under 2005-2006 har sjöarna Bläckajaur (Plähkajávrrre), Hålkåsjaur (Hålkåsjoure) och Munkajaur (Munkajávrrre), belägna Ö-NÖ om Tjeggelvas, helt eller delvis inventerats med inriktning på fornlämningar och andra kulturlämningar. Här har stora mängder kulturmärkta träd av varierande ålder påträffats, främst barktäkter men även bläckningar. En del av bläckningarna sammanhänger med fångstlinor. I samband med sjöarna finns även hässjeställningar för myrhö, gamla renstängsel gjorda av ihoplagda torrfuror samt rester efter förrådsställningar. Vid sjöarna förekommer också en hel del fornlämningar, främst härdar av samisk typ.

Vid utloppet av Bläckajaur påträffades även rester efter en åttkantig kåta av ålderdomlig typ (fig 1-2). Kåtan var helt infallen men man kunde notera att den var försedd med raka *ådnårisa* med hål i de översta partierna (fig 3). Enligt uppgift (J.-E. Sjaggo) har kåtan nyttjats en bit in på 1900-talet.

5 Syfte

Syftet med undersökningarna av kåtan har varit att genom arkeologisk undersökning dokumentera kåtans konstruktion och de ingående delarna samt att försöka datera kåtan med hjälp av dendrokronologi.

6 Metod och undersökningsdokumentation

Vistet karterades med GPS (User grid). På den karteringen (fig 2) markerades plats för de olika byggnaderna samt plats för kulturmärkta träd. Ett fristående koordinatsystem stakades, med baslinje genom mittpartiet av kåtan och med utgångspunkt i koordinat 400/800. Två punkter i detta koordinatsystem avlästes med GPS (400/800, koord 7392247/1586915 ± 5, 400/807, koord 1586915/7392247 ± 5. Med utgångspunkt i 800-linjen sattes koordinatsystemet ut runt kåtan. Hela vistet avsöktes med metalldetektor, särskilt noga invid och i kåtan. Samtliga utslag markerades i terrängen och kontrollerades efter hand under utgrävningens gång varav en del tillvaratogs.

Utgångspunkt för dokumentationen i kåtan har varit att undersökningen ska kunna ge underlag för en rekonstruktion. För att kunna göra det måste de ingående delarna ritas i plan och i den mån det är möjligt, även beskriva och rita av individuella delar. Kåtan har därför dokumenterats i närmast 5 nivåer, före avtorvning, efter avtorvning och nedgrävning av delar av rutten takved, ritning av taknäver, ritning av innertaksved samt ritning av härd och område i anslutning till härd.

Dokumentation genomfördes för varje nivå i plan omfattade: ritning (skala 1:20), beskrivning och fotografering. Avvägningar gjordes med utgångspunkt i lokal fixpunkt satt på större stenblock, 20,00 m (se översiktsplan, fig 2). Taknävret dokumenterades även genom mätning av välbevarade näverbitar. Ritning av individuella detaljer gjordes vanligen i skala 1:10. Dessa delar beskrevs också individuellt. Två stockdelar (L och N) ritades i profil med hjälp av avvägningsinstrument. Flera detaljer ritades även i samband med rapportarbetet i varierande skala. Provtagning för dendrokronologi gjordes med handsåg och markerades på planer liksom fyndplatser. De fynd som inte tillvaratogs lades åter tillbaka på samma plats.

7 Resultat

Utgrävningen visar att kätans delar verkar ha fallit rakt ned, varför nästan allt material

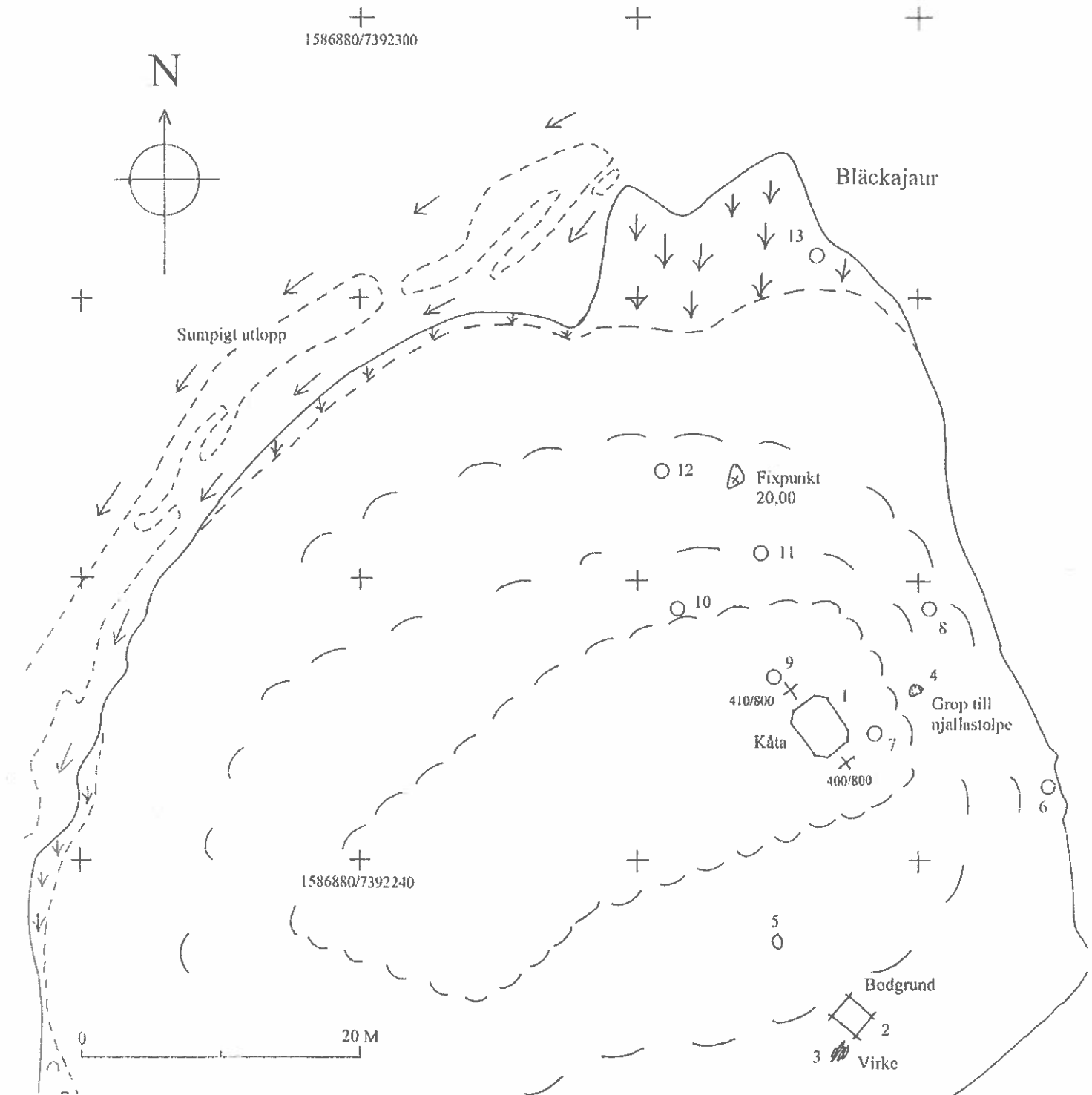

Fig 2 Viste vid Bläckajaur, Luokta-Mavas sameby, Arjeplog. För redogörelse för nummer utsatta på karta, se text avsnitt 9.1. Kartering av M. Johansson, 2006.

påträffades inom kätans begränsningar. Troligen har en av de fyra *ådnårisa* gått av varvid hela konstruktionen kollapsat. Sannolikt har detta skett under vintern då taket belastats med snö.

Den utgrävda kätan var åttkantig 4,2 x 3,8 m stor (yttermått, inneryta ca 10,8 m²). Kätans väggar utgjordes av timmerstockar som bilats på insidan. Stockarna, som endast var ställda

mot varandra och inte sammantimrade, varierade i längd: två var ca 2,7 m l, två var kring 2 m l och fyra hörnstockar var 1-1,4 m l. De två bäst bevarade stockarna var intill 0,3 m h och 0,3 m i diam. På en av stockarnas undersida var två kviststumpar som fungerade som stöd för stocken och som fixerade stocken mot marken i ena ändan. I övrigt stagades timret av större och mindre stenar i hörnen varav en del stenar var tydligt kilade. På två av väggstockarnas ovansidor var tydliga skåror för innertak, intill 0,06 m breda och 0,04 m djupa. På insidan av väggstock L fanns ett flertal kvarsittande knaggar (täljda pinnar för upphängning) samt även hål för knaggar.

Kåtataketets stomme bestod av fyra *ådnårisa* ursprungligen anbringade i kätans hörnstockar. Dessa var 2,6-3,1 m l (endast den längsta med säker längd) och 0,1-0,12 m i diam. I toppen var *ådnårisa* flatbilade och ca 0,04 m stora stora hål var upptagna. I två *ådnårisa* hittades spår efter grytås varav den bäst bevarade delen visade på en tjocklek av 0,04 m. I två *ådnårisa* påträffades urhuggna spår för sidoåsar ca 1,1-1,13 m från toppen och intill 0,03 m dj urtag.

Virket från ytterveden till taket var mer eller mindre helt förmultnad med enstaka undantag, men har av fragmenten att döma bestått av kluvet och okluvet virke. På utsidan av kätan förekom också kraftigt förmultnade stockar, sannolikt spår efter vågrätt liggande timmer som legat ovanpå hörnstenarna och hållit fast den översta takveden.

En mätning av de bäst bevarade delarna av taknävren visar att flaken varierade mellan 0,32-0,74 m i längd och 0,31-0,64 m i bredd vilket visar att de björkar som man tagit nävern från varit 0,1-0,2 m i diam. Nävret var lagt i 1-2 skikt med innersidan uppåt. Mot takslutet förekom genomgående något mer näver än i övriga partier av taket.

Innertaket i kätan bestod av kluvna brädor och halvklovor, 0,08-0,4 m breda och intill 2,4 m långa. Flera av innertaksbrädorna i NÖ hade kvarsittande knaggar eller borrarade hål för knaggar. I mittpartiet och innanför stockdel N saknades innertaksvirke. Här markerades en ingång som även antyds av nötning på ovansidan av väggstock N. Utanför kätan var också rikligt med kol och sot i detta parti, troligen spår av rensning av härden. Sammanfattningsvis kan man således konstatera att kätan haft ett innertak av kluvet virke som stått i ett spår ovanpå väggtimret.

I mittpartiet av kätan var en närmast rundad härd, 1,15 m i diam med en stenskonung av 0,1-0,3 m stora stenar. Hela området i härden och utanför var kraftigt sotigt med i härden delvis större kolbitar.

I och i samband med kätan påträffades sparsamt med delar från smidda spikar samt hemsmidda båtspikar. De fåtal påträffade spikarna visar att kätan i sin helhet byggts utan spik. I två hörn påträffades, på det inrasade taket, delar av gjutjärnskittlar tillsammans med mindre stenar, sannolikt använda som tyngder i takhörnen.

I rännen till väggstock L påträffades ett kritpipshuvud, tillverkad i Gouda i Holland och daterad till perioden 1750-1775. Utanför kätan framkom även en femtioöring präglad 1875. I kätan och utanför påträffades även någon bit av kluvna ben samt någon bit av renhorn.

Dendroproverna från kätan, från väggstock, *ådnårisa* samt innertak visar på en spridning i tid från 1700-talets mitt fram till 1861. Den äldsta delen utgörs av väggstock L medan *ådnårisa* är betydligt yngre. Detta indikerar att kätan renoverades under andra hälften av 1800-talet då *ådnårisa* byttes och åtminstone delar av innertak byttes ut.

Kåtan kunde uppvisa ovanligt stort glapp mellan undersida av väggstock (L och N) och markyta. Förhållandet kan indikera att kåtan främst byggts för bruk under senhösten och vintern (då mygg ej förekommer).

Kåtan från Bläckajaur har ingen direkt motsvarighet med avseende på väggtimmerkonstruktionen i det tidigare dokumenterade materialet från Lappland. Inte heller har någon timmerkåta tidigare dokumenterats med raka ådnårisa med hål för grytås. Däremot är inte uppgifter om ått- eller sexkantiga kåtor ovanliga från Ståkke samebys och Luokta-Mavas samebys område. Sådana har givits bl.a. av Paulus Närša (ULMA 5585). En sexkantig kåta, ca 4 m i diam, med väggar av endast ett varv stockar, knuttimrad, har tidigare undersökts av Silvermuseet (Liedgren 2005). Den kåtan, som låg vid Långsjön, 36 km SÖ om den nu undersökta, har inte kunnat dateras pga. för dåligt bevarat virke. Den kåtan torde vara från 1800-talets andra hälft eller något äldre. En åttkantig kåta avbildades också av von Hogguér under sin resa i Arjeplog 1828. Vi kan i det historiska materialet notera att Linné uttryckligen säger att mångkantkåtor av ovan nämnda typ utgjorde de vanligaste byggnadstyperna bland samer i Västerbotten under hans resa (Linné 2003:80). I prästrelationerna, från 1600-talet, nämns endast sex och åttkantiga kåtor (se beskrivningar av Rheen, Graan och Niurenus).

De fåtalet ännu bevarade samiska konstruktionerna är värdefulla och har en stor kunskapspotential som kan bredda vår kunskap om samiskt byggnadsskick. Få byggnader har getts en utförlig dokumentation före 1990-talets mitt. Man kan dock konstatera att utgrävningarna är svåra att genomföra pga av byggnadernas ofta dåliga tillstånd. Utgrävningarna kräver även att undersökaren är mycket väl insatt i samiskt byggnadsskick annars missas sannolikt en mängd data. Vad gäller fynden vid utgrävning av kåtor bör dessa i sin helhet tillvaratas och inte läggas tillbaka som i viss mån skett vid ovanstående undersökning.

8 Referenser

- Berättelser om samerna i 1600-talets Sverige*. 1983. Kungl. Skytteanska Samfundets Handlingar nr 27
- Liedgren, L. 1999. *Dokumentation och restaurering av timrad kåta och njalla skålka, Ståkke sameby, Arjeplog, Lappland*. Silvermuseet, Rapport 22.
- Liedgren, L. 2005. *Byggnadsarkeologisk undersökning av byggnadsrester, Långsjön, Ståkke sameby, Arjeplog, Lappland, 2005*. Silvermuseet rapport 44.ö
- Von Hogguér. 1928. *Vildmarksliv i Lappland för hundra år sedan*.
- Linné, Carl von. 2003. *Iter Lapponicum. Lappländska resan 1732*. II Kommentardel. Utgiven av I. Fries, S. Fries. Red R. Jacobsson.

9 Bilaga

9.1 Beskrivning av viste

Vistet ligger vid Bläckajaur, en stenig och tämligen grund sjö som domineras av gädda abborre samt harr. Vistet (fig 2), ca 60 x 30 m stort (NNV-SSÖ), är beläget på en liten udde på södra sidan av utloppet av Bläckajaur (fig 2). Vistet består av en kåta (1), grund till en timrad bod (2), ett upplag med virke från troligen boden (3), en grop till troligen njallastolpe, en stubbe som yxats för något ändamål (5) samt kulturmärkta träd (6-13).

9.2 Arkeologisk undersökning av kåta

9.2.1 Beskrivning av kåta, före undersökning

Kåta var åttkantig, ca 4,2 x 3,8 m (NV-SÖ). Kåtan var helt infallen och det mesta av byggnadsmaterialet var övermossat (bild 1, fig 3). Kåtan markerades av ett varv av kraftiga stockar av varierande längd. De två stockarna i NÖ och SV (L, N) var ca 2,6 m långa, i NV och SÖ (M, O) 1,9-2,2 m långa och de som bildade hörnen (D-G) 0,8-1 m långa. Endast två av stockarna (L, N) var någorlunda bevarade, övriga stockar var ruttna. De åtta väggstockarna var inte intimerade i varandra utan endast ställda mot varandra, stödda på utsidan av större och mindre stenar varav en del verkade inkilade. Ovanpå väggstockarna låg rikligt med näverflak. I väggdel L noterades fler inslagna träknaggar.

Det inrasade takmaterialet var till stora delar täckt av mossa men de övre delarna av tre raka *ådnårisa* (A-C), alla med hål i det översta partiet. I två fanns fortfarande rester av grytåsen (*aule muorra*) fortfarande kvar. Hålen var ca 0,04 m i diam. Den *ådnårisa* som var längst (2,67 m) var, liksom de övriga flatbilade mot översta partiet, i toppen ca 0,04 m tjock. Från översta partiet var ett inhugget urtag för sidoås. Ovan detta noterades en inslagen del av trasig kniv. Övriga *ådnårisa* var av samma typ som ovan men kunde inte ses i sin helhet. Rester av taket bestod av halvkluvna stockar samt kluvna bräder.

9.2.2 Avtorvning och nedgrävning av Rn 1

Hela kåtan avtorvades samt ett 0,5-1,5 m brett område runt kåtan. Efter avtorvningen framgick att takkonstruktionen i sin helhet fallit närmast rakt in i kåtan (bild 3-5). Under torven fanns på många ställen på insidan av kåtan ett intill 0,05-0,15 m tjockt lager med kraftigt förmultnade rester efter ytterveden i taket. Under den ruttna veden var näver inom praktiskt taget hela innerdelen av kåtan. Mycket näver noterades även ovanpå väggdel L och M. Det område där minst näver noterades var innanför väggdel N (fig 4). Under det ruttna virket i mitten av kåtan noterades också en framstickande hårdsten. I S hörnet (väggdel G) och likaså i NV hörnet (väggdel D) påträffades delar av gjutjärnsgrutor (F 1-2, bild 7, fig 17). Grytdelarna låg ovanpå taknävern tillsammans med en del stenar. Uppenbarligen har grytbitarna samt en del stenar lagts ovanpå nävret och ytterveden i dessa delar av kåtan troligen för att tynga ned kortare bitar av den yttre takveden. Efter avtorvningen framkom ytterligare stenar i samband med hörnen på kåtans utsida, 0,1-0,6 m stora, varav en del tydligt kantställda (bild 5-6). Mindre stenar (0,1-0,15 m stora) förekom också möjligen använda som tätning. Utanför de grövre väggdelarna påträffades rester efter kraftigt förmultnade stockdelar. I anslutning till väggdel N, ca 2,4 m lång och 0,2-0,3 m bred. I samband med väggdel M, ca 2 m lång och 0,2-0,3 m bred (mycket kraftigt förmultnad) samt i samband med väggdel L, ca 2 m lång och 0,15-0,25 m bred. I den senare delen var stocken visserligen kraftigt förmultnad men tydligt avskiljbar mot väggmaterialet i övrigt. I samband med väggdel O kunde inga stockar urskiljas annat än kraftigt ruttet trä.

Vad gäller övriga fynd påträffades i S en hornbit (F 5). Utanför väggdel N, i SV, var en bit av ett märkeklivet ben (F 4) och utanför väggdel D ett silvermynt (50 öre, 1875),

övre delen av en smidd spik/klippspik samt en båtspik (F 3:1-3). Utanför väggdel M var bitar av porslin (troligen delar av en kaffekopp, F 6). Innanför väggdel L framkom också en randbit av en kaffekopp med guldrand på insidan (F 7).

9.2.3 Nävertäckning till tak

Allt material från yttertaket avlägsnades varvid näverbeläggningen framkom (fig 5). Nävret föreföll att till stora delar ligga i den ordning som det lagts på taket. Näver förekom i alla delar utom i mittpartiet på insidan av stockdel N, troligen markerande en ingång här.

Vid borttagandet av näverbeläggningen framgick att över väggstockarna var oftast två lager näver medan övriga delar av taket hade en något glesare beläggning. Av taknävret mättes de bitar som föreföll vara i ursprungligt format. 27 mätningar av längd resp. bredd (avspeglar trädets diameter) från olika takdelar av kåtan. Av detta framgår att längden på de bitar som man använt varierar mellan 0,32-0,74 m och bredd mellan 0,31-0,64 m. Medianvärde för längd är 0,52 m och för bredd 0,4 m. Översatt till dimensioner kan man konstateras att björkarna har varierat mellan 0,1-0,2 m i diameter.

9.2.4 Vägstockar

Väggarna i kåtan bestod av åtta stockar som var ställda mot varandra. Stockarna var endast bilade på insidan (endast två med intakt yta). Stockarna kan indelas i tre längder: ca 2,7 m l (L-N), ca 2 m l (M-O) och hörnstockarna 1-1,4 m l (D-G). L och N var ca 0,3 m i diam, de övriga mycket kraftigt rutnade varför både höjd och bredd på dessa är osäkra. De senare avtecknade sig som avlånga förhöjningar täckta av näver. L och N har troligen klarat sig bättre pga av att de stått luftigt. Vid vändning av stockdel L kunde dock konstateras att i stort sett endast insidan var intakt, övriga partier var helt upprutnade. I stockdel L och N kunde rännor för innertaksbrädor noteras vilket borde betyda att samtliga väggstockar haft sådana rännor. Rännorna var tydligast i stockdel L (bild 9), intill 0,06 m br och intill 0,04 m dj. Stockdel L hade två stödben i form av avhuggna och täljda kviststumpar. Sådana kan ha funnits på flera stockar vilket inte gick att avgöra pga virkets dåliga skick.

9.2.5 Ådnårisa

Tre ådnårisa var noterbara före utgrävningen och den fjärde framkom när yttre takved och taknäver avlägsnats (se fig 7, 12). Endast en av de fyra (X) verkade stå med bottenparti på den ursprungliga platsen för infästning i väggen. Den hade även sin fulla längd bevarad. Övriga ådnårisa hade rubbats i samband med kåtatakets kollaps. De fyra ådnårisa varierade i längd mellan 2,6-3,1 m l och 0,1-0,12 m i diam. Samtliga var flatbilade i toppen och en flatbilad längs hela längden. Två hade tydliga urtag för sidoåsar huggna ca 1,15 m från översta partiet. Hålen för grytåsen var troligen borrarade men ett hål var något oavtalt. Ådnåris X var tydligt täljd vid hålkanten. Smärre hugg noterades även på B och C vid hålkanten. I både ådnårisa A och C fanns rester av grytåsen kvar, den längsta biten i A. Den senare var 0,325 m lång med i ena delen spår efter att den brutits av medan den andra delen verkade något avtäljd. Det parti som suttit i ådnåris var tunnast, endast drygt 0,025 m, bortrutnat eller medvetet avtunnat? Den största diametern var 0,04 m. Att döma av utseendet på grytåsen kom den från ett

mindre träd eller från en grövre kvist. Ådnåris X hade ett tydligt brott 1,2 m från bottenpartiet. Denna del kan ha försvagats av rötangrepp och orsakat kollapsen. En annan möjlighet är att grytåsen gått av varvid ådnåris X gått av i ett försvagat parti.

9.2.6 Innertak

Innertaket bestod av klivna plankor och av halvklovor i dimensionerna 0,08 m-0,4 m bäst bevarade i den SV delen (fig 6, bild 10-11). Det mesta virket låg direkt på golvytan men några bitar (t ex P och Q) var fortfarande stående upp mot väggen. Av virkets utbredning i SV framgick att taket varit tämligen tätt lagt. På någon av de klenare halvklovor framgick också att detta virke varit obarkat (P). I två av takbrädorna fanns på insidan kvarvarande inslagna knaggar. Två andra brädor uppvisade också knagghål. Knaggarna från takbräda T och P visar att takvinkeln varit minst 45° (med utgångspunkt i att knaggarna bör ha varit minst vågräta). En av takbrädorna hade ett urtag (W).

9.2.7 Knaggar

Knaggar (upphängningspinnar) har endast påträffats i området SÖ om härden (bild 8, fig 13, 15). Hålen, både i tak och väggstock, antyder att man haft tillgång till borrar av flera dimensioner (ca 1,2, 1,5 och 2 cm i diam). Knaggarna verkar ha täljts av bitar från grövre virke.

9.2.8 Härd

I mitten av kåtan rensades en 1,5 x 1,0 stor yta (NÖ-SV) från innertaksrester. I ytan framkom en närmast rund härd (om man bortser från stenar i S), ca 0,95 m i diam (fig 8-9, bild 12). Härden begränsades av en stenskoning av 0,1-0,3 m stora stenar. I härden syntes en kraftig sot- och kolfärgning med ställvis större kolbitar. I V var delvis okolat trä. Utanför härden var jorden också sotsvart med kolinslag. Sondning visar att härden saknade stenpackning. Sondning visade vidare att under ett tämligen tunt svart lager var gråbrun sand i ett 0,05-0,07 m tjockt lager. Sanden verkade inte naturlig utan snarast påförd på markytan. Rödbränd sand påträffades i praktiskt taget alla delar av härden innanför stenskoningen. Strax utanför härden, i SÖ, var ett klivet ben.

9.2.9 Golvplan

Avvägningarna av markplanet inom kåtan visar att större delen uppvisar en plan yta med undantag för S hörnet (se fig 10). Här kan man konstatera att markplanet sänker sig åtminstone 0,1 m mot S och troligen ännu mer ned mot stockdel G. I viss mån kan detta förhållande förklara att ådnåris X var längre än övriga.

9.2.10 Dateringar

Fyndmaterialet

De sparsamma fynden av spikar visar att de inte använts för att bygga kåtan. Spikarna har snarare använts för att hänga upp saker i kåtan. Till sådana ändamål har även delar av en kniv samt en vinterbrodd använts. Spikarna verkar vara hemsmidda och trådspik saknas helt.

Fyndmaterialet visar, med undantag för kritpipan, på ett utnyttjande under andra hälften av 1800-talet och början av 1900-talet. Vinterbrodden och hästkosömen antyder att häst använts i anslutning till kåtan. Fyndet av ett kritpipshuvud är så vitt bekant unikt. Om man antar att kåtan renoverats, under andra hälften av 1800-talet, måste pipshuvudet ha blivit kvarliggande i rännan.

Dendrodateringar

Tyvärr var få delar av kåtan i sådant skick att dendrodatering gick att genomföra. Totalt togs 12 prover varav tre från samma stock. Av dessa skickades 10 in för datering varav en inte givits någon datering. Ytterligare två har få årsringar i provet och två är möjligen från gran.

En väggstock har daterats medan övriga kommer från takkonstruktionen. De äldsta dateringarna kommer från väggstock L och visar mitten av 1700-talet. Ytterligare en datering tillhör 1700-talet (takklova P), de få årsringarna gör den dateringen mycket osäker. Två andra dateringar av takbrädor visar 1850-tal. De tre daterade *ådnårisa* spänner i tid från 1829-1861. De spridda dateringarna antyder att delar av virket kommit från självdöda träd.

Slutsatser angående dateringar

Fyndet av kritpipan i rännan till stockdel L visar att den måste ha hamnat här under perioden 1750-1775, vilket är kongruent med dateringen av stockdel L. En genomgripande reparation av kåtan måste ha genomförts 1861 eller något senare då *ådnårisa* bytts och delar av taket också bytts. Uppenbarligen har väggstock L fått vara kvar. Dateringarna av *ådnårisa* antyder att åtminstone två tagits från självdöda träd.

9.2.11 Beskrivning av individuella detaljer i kåtan

Ådnåris A

Större delen var synbar före avtorvning med delar uppstickande ur mossan (fig 3). Den bevarade delen var ca 2,6 m l men ruttet i nedre partiet (fig 12A, 12B). Virket var av tjärrik fura, på utsidan ganska kraftigt vridet och intill 0,1 m i diam (fig 7, 12). I toppen var den flathuggen efter ett 0,7 m l parti, längst upp till en tjocklek av 0,04 m. *Ådnåris* var även något flathuggen i bottenpartiet. I översta partiet var ett runt hål 0,04 m i diam. I detta hål var en 0,27 m lång bit av grytåsen, 0,27 m l och 0,04 m i diam. 1,13 m från *ådnåris* översta avslutning var ett hugget urtag för sidoås. Urtaget var 0,13 m l och 0,025 m dj och något snedhugget (fig 12). Ovan urtagets översta del var en trasig kniv inslagen (tången, F 16). Totalt var det utstickande partiet 0,05 m l, varav det avbrutna bladet utgjorde 0,01 m.

Prov: dendroprov 6.

Ådnåris B

Större delen var synbar före avtorvning med delar uppstickande ur mossan (fig 3). Virket var av tjärrik, rätvedig fura. Bevarad del 2,6 m l (ruttet bottenparti) och 0,1-0,12

m i diam (fig 7, 12A). Den var flatbilad i den övre delen efter en ca 0,8 m l sträckning intill en tjocklek av 0,03-0,038 m. I det översta partiet var ett rundat hål 0,038 m i diam, något hugget i kanten på ena sidan. I detta hål fanns en del av grytåsen kvar, 0,325 m l och intill 0,04 m som tjockast, troligen tillverkad av ett klenare träd eller kvistparti. I ena delen syntes en oregelbunden brottyta och den andra föreföll täljd något tunnare. I mittpartiet, där ådnåris suttit, var biten tunnare (ca 0,02 m tj), möjligen ruttnad på ena sidan. Från översta partiet, ca 1,1 m nedåt, var ett urtag för sidoås, ca 0,13 m l och intill 0,03 m dj.

Prov: dendroprov 3.

Ådnåris C

Endast övre delar av ådnåris var synbar före avtorvning (fig 3). Övriga delar låg under infallet takvirke och taknäver. Virket var av tjärrik, rätvedig fura. Totalt var den bevarade delen 2,65 m l och ca 0,12 m i diam och ruten längst ned (fig 7, 12A). Ådnåris var i toppen flatbilad efter en ca 1,1 m l sträckning och i toppen ca 0,03 m tj. Här var ett hål för grytås, ca 0,04 m br, något ovalt (skiljer någon mm). I hålet var en liten bit av grytåsen fortfarande kvar, 0,095 m l och intill 0,038 m tj.

Prov: dendroprov 5.

Hörnstockdel D

Detta var den bäst bevarade hörndelen av alla (fig 4, 8). Hörnet bestod av två skönjbara stockar. En övre, ca 0,15 m i diam, lagd ovanpå stenar. Under denna låg näver som omsvepte hela den undre hörnstocken som i kraftigt förmultnat tillstånd var ca 0,25 m i diam. Båda stockarna verkade ha rundade sidor, den undre dock svårbedömbär. Innanför väggdelen låg en bit av en gjutjärns gryta (F 2) ovanpå taknäver tillsammans med tre stenar. Både sten och grytdel måste ha legat på taket.

Hörnstockdel E

Vid granskning av framgick att det i själva verket var två stockar som låg i detta hörn (fig 4, 8). Den översta låg ovanpå nävret. Den kraftigt ruttnade, bevarade delen, var ca 0,85 m l och intill 0,17 m i diam. I den V delen fanns rester efter en kviststump som uppenbarligen sparats.

Hörnstockdel F

Mot denna del var två 0,3-0,6 stora stenar lagda (fig 4, 8). Överst kunde en stockdel följas, troligen stoppstock för yttertak, som var ca 1,4 m l och intill 0,15 m br. Materialet i detta parti av kåtan var kraftigt förmultnat.

Hörnstockdel G

Utanför väggen påträffades en ca 1 m l och en intill 0,15 m tj stockdel som verkade att ha fallit ut en bit från kåtaväggen, kraftigt ruten (fig 4, 8). Stockdelen låg i NV på 0,2-

0,4 m st stenar. Vägghel G var helt täckt med näver som gick över hela stocken och även på insidan. I V delen var en större del av en gjutjärnsgröta (F 1) som låg ovanpå nävret, dvs ursprungligen lagt på taket. Vid fortsatt utgrävning visade sig att ådnåris X nedersta parti var anslutet till mittpartiet av denna stockdel (fig 7).

Stockdel L

Nävret låg i dubbla lager ovanpå stockdelen. Vid borttagandet av nävret framgick att utsidan av stocken var obilad. Stocken var i hela sin längd 2,7 m, den SÖ delen tvärt avhuggen medan den NV var V-formigt avhuggen (fig 4-5, 8, 11). Stocken var i SÖ 0,22 m tj och i NV var stocken 0,3 m tj, båda måtten räknade från den bilade insidan. I den SÖ delen av stocken fanns på in och utsidan mot markplan, två grova kviststumpar som bildade två stödben för stocken. Stödbenet på insidan var en kraftig kvist som huggits till med yxa (fig 11). I denna del vilade stocken också på en sten. Större delen av undersidan av stocken låg 0,01-0,07 m ovan markytan.

På ovensidan av stocken, var 0,05-0,08 m från den bilade insidan, ett hugget spår som sträckte sig efter hela stockens längd. Spåret var 0,04-0,06 m br och intill 0,04 m dj. I rännans SÖ del fanns ett V-format urtag mot insidan av kåtan, sannolikt för dränering av vatten (jfr tex Liedgren 1999). I samband med rännan, mot insidan av kåtan, var rester av kraftigt förmultnat innertaksvirke. Dessa spår från undersidan av virket har uppenbarligen blivit kvar när virket fallit in i kåtan vilket indikerar dåligt skick på taket vid det tillfället. Under nävret påträffades också två delar av innertaket som lutade upp mot rännan. På den utsida där stockdelen hade stöd av kvistarna saknades stenar mot utsidan av stocken. På den bilade insidan fanns spår efter sex hela eller avbrutna träknaggar samt ett borrhål. Borrhålen varierade mellan 1,2-2,0 cm i diam. De kvarvarande knaggarna var fint täljda (se fig 11, bild 8). Årsringarna visar att åtminstone en var gjord av en täljd bit av ett större träd (nr 4). Endast ett huggmärke på insidan av stocken visade eggglängd på yxan. Eggen var svängd och 0,145 m i längd vilket visar att man använt en bilyxa (se fig 11). Från stockens undersida togs tre dendroprover (nr 1, 11-12). Vid provtagningen uppmärksammades att stocken hade invallade skador på undersidan. Av den anledningen vändes stocken för att undersidan skulle kunna besiktigas. Då framgick att fler mindre skador förekom längs undersidan. Skadorna var inte barktäkter eller bläckningar utan måste ha andra orsaker. Inga spår efter bark påträffades på undersida av stocken.

Prov: dendroprov 1, 11-12.

Vägghel M

Delen var tämligen dåligt bevarad, ca 2,25 m l och 0,25-0,3 m br (fig 4-5, 8). Utanför stocken påträffades kraftigt förmultnat yttertaksvirke inom ett 0,4 x 0,4 m st område (fig 4).

Vägghel N

Fragment av yttertaksved påträffades utanför stockdelen (fig 4). Stockdel N var 2,75 m l, och 0,3 m br i SÖ och 0,22 m br i NV (fig 4-5, 8, 10). Stockdelen var i NV svagt snedhuggen och i SÖ kraftigt snedhuggen. Liksom på L förekom fragment av innertakets undersida ovanpå stockdelen i NV. Inga spår efter knaggar kunde noteras på insidan av denna stock ej heller några mätbara yxhugg. Utsidan var, liksom L, obilad med i SÖ spår efter en avhuggen kraftig kvist. Här hade en sten satts på undersidan som

stöd för stocken. I NV, på undersidan, kunde spår efter en skada på trädet noteras. Ovanpå stockdelen låg näver över delar av ovansidan. Även ovanpå denna stock påträffades rester av ett urtaget spår i de NV och SÖ delarna av stocken, dock något otydligare än L. Spåren var anbringade ca 0,08 m från den bilade insidan 0,04-0,06 m br. I mittpartiet av stocken saknades spår av ränna. Istället var här en tydlig fördjupning som visas av profilritningen (fig 10). Uppenbarligen har vi här ingångsdelen som troligen nötts ned något under användningen av kåtan. Undersidan av stocken var i alla partier, utom längst i SÖ, 0,05-0,1 m ovan markytan och på flera ställen stödd av stenar. Profilritningen visar att markytan från NV-SÖ delen var sluttande och skiljde sig i höjd ca 0,1 m. Några dendroprover kunde ej tas på denna stockdel då den var i för dåligt skick.

Stockdel O

Utanför väggdel O var rikligt med ruttet virke, åtminstone delvis härrörande från en stock som hållit uppe yttertaksvirket (fig 4). Vid borttagandet av det virket påträffades rester av en kraftigt ruttet stubbe, möjligen använd som stöd för stockdel O (fig 8). Stockdel O var kraftigt ruttet, ca 1,8 m l och ca 0,2 m br. På ovansidan påträffades rester efter den kraftigt förmultnade yttertaksveden och därunder näver. I den NÖ delen av stocken förekom sot och kolbitar. Vid stockens SV del, strax utanför, påträffades bitar av genomskinligt glas vars ursprung inte var möjligt att avgöra. I den NÖ delen anslöt ådnåris (A) nedersta parti till stocken. Hur den varit kopplad till väggen gick ej att avgöra.

Innertakshalvklova P

Det halvkluvna virket var fortfarande lutat mot stockdel L (fig 8). Virket, som på den rundade ovansidan fortfarande hade kvarvarande bark, var 0,08 m i diam och den översta delen, lutad mot L, fanns tydliga spår av snedhuggning på den rundade ovansidan (fig 14). På undersidan fanns en inslagen knagge som suttit ca 0,17 m från spåret i väggstock L. Den inslagna knaggen var 0,1 m l, täljd runt om, ngt avsmalnande mot hålet, 1,4-1,6 cm i diam. Knaggen var ngt avplattad på ovansidan. Eftersom knaggen minst bör ha varit vågrät indikeras en takvinkel på minst 45°.

Prov: dendroprov 2.

Innertakshalvklova Q

Liksom virkesdel P fortfarande stående mot väggstockdel L (fig 8). Virkesdel Q var halvkluvna av liknande dimension som P men i sämre skick.

Innertaksbräda R

Framträdde redan efter avtorvning (fig 4). Den kluvna brädan var ca 1,8 m l och intill 0,2 m br. I brädan var ett hål upptaget för knagg.

Prov: dendroprov 4.

Innertaksbräda S

Framkom redan vid avtorvningen (fig 4). Den kluvna brädan var 1,7 m l och 0,1 m br. I mittpartiet var ett knagghål 0,013 m i diam.

Prov: dendroprov 7.

Innertakshalvklova T

Syntes redan före avtorvningen (fig 3) och den kvarvarande delen var ca 1,0 m l, 0,11-0,13 m br och intill 0,055 m tj (fig 4, 13). Virket var lagt med den rundade sidan uppåt. I den översta delen var den snedhuggen efter en ca 0,16 m långt parti, vinkel ca 60°. Kanten var också huggen längre ned på samma sida av brädan. På den kluvna innersidan var ytan bilad. Här var en krum, täljd, knagg inslagen.

Prov: dendroprov 8.

Innertaksbräda W

Framträdde när innertaket rensats fram under taknäver, 2,45 m l och intill 0,15 m br (fig 6). På undersidan av den kluvna brädan var ett hugget spår, ca 0,13 m br och intill 0,02 m dj (fig 16) .

Prov: dendroprov 9.

Innertaksbräda Y

Påträffades vid framtagande av innertaksbrädor (fig 6). Den påträffade kluvna bräddelen var 2 m l och intill 0,2 m br.

Prov: dendroprov 10.

Ådnåris X

Var helt dold före avtorvning men framkom under inrasat takmaterial och under taknäver (fig 6). I detta fall kunde hela längden på virket avläsas, 3,1 m l och 0,12 m i diam med rak fiberstruktur (fig 12A). Virkets nedersta parti föreföll snedhugget och slutade mitt på väggstockdel G. *Ådnåris* hade brutits av i den S delen vilket kan vara orsaken till att hela takkonstruktionen rasat samman. Virket var i övrigt svagt flatbilat längs hela ovansidan med en kraftigare bilning efter en ca 0,4 m l sträckning. Längst upp 0,05 m tjock. Här var ett upptaget hål 0,45 m i diam vars kanter var täljda. Ca 0,15 m nedom hålet var en inslagen vinterbrodd till häst (F 16).

9.2.12 Fyndlista

F 1 Del av gjutjärnsgröta, från rand till bottenparti, ca 0,25 x 0,18 m st (fig 17). På buk av grytan är tre vulster löpande vågrätt runt grytan. Mynningsrand är vinklad. Gods intill 6 mm tj men mycket tunt mot bottenparti. Vulster 5-7 mm br och 2-3 mm höga. Grytdelen påträffades mot väggdel G och låg ovanpå taknävren. Sannolikt använd som tyngd ovanpå yttertaksved. Koord 402,1/798,85. Grytdelen ej tillvaratagen.

F 2 Del av gjutjärnsgryta (fig 17), botten samt en del av buken ca 0,22 x 0,13 m st. Gods intill 4 mm tj men ännu tunnare i bottenparti. På grytan är en vulst, ca 10 mm br och 2-3 mm h. Vulsten visar att denna grytbit inte sammanhänger med F 1 utan är del av ett annat kärl. F 2 påträffades innanför väggdel D och ovan kant av kärlet låg två, 0,1-0,2 m st stenar. Vidare låg grytdelen ovanpå taknäver, koord 404,85/798,75. Grytdelen ej tillvaratagen.

F 3 Fynden lokaliserade med metalldetektor utanför väggdel D, koord 405,25/797,75.
Samtliga fynd tillvaratagna.

F 3:1 1 mynt, 50 öre, präglingsår 1875, verkar förhållandevis obegagnat, 4,82 g.

F 3:2 1 bit av övre delen av spik, möjligen klippspik, 4,27 g.

F 3:3; 1 båtspik med platt kropp, 2,08 g.

F 4 Ett märgkluvet ben, 0,12 m l och 0,02 m br. Påträffat utanför väggdel N, koord 403,8/797,65. Ej tillvarataget.

F 5 En bit av renhorn med huggmärken i ena delen, 0,095 m l och 0,025-0,035 m br. Påträffat utanför hörn av väggdel G/O, koord 400,94/798,9. Ej tillvarataget.

F 6 11 bitar vitglacerat porslin med blå rand och troligen blommotiv. Påträffat NV om väggdel M, koord 406,30/800,40. Ej tillvarataget.

F 7 En bit vitt porslin av troligen hög, rak, kaffekopp med guldkant på insida. Påträffat strax innanför väggdel L, koord 404,25/800,65. Ej tillvarataget.

F 8 Sex bitar genomskinligt glas, något svängda och med 1-4 cm br vulster, härkomst okänd. Påträffat strax söder om väggdel O, koord 401,3/799,74. Ej tillvarataget.

F 9 En båtspik och en del av båtspik, båda med kvarsittande trä. Båda påträffade ovanpå väggdel N, möjligen sammanhängande med dörr hål?, koord 403,3/797,95. Ej tillvarataget.

F 10 En båtspik påträffad i sot och kol utanför väggdel N, med trä fastsittande, 3,05 g. Koord 403,22/797,95. Tillvaratogs.

F 11 Fyndet påträffades med metalldetektor i innertaksränna på ovansida av stockdel L. Fyndet innehåller två järnbleck samt ett kritpipshuvud i två delar med bevarad klack. Koord 404,18/801,78. Fynden tillvaratogs.

F 11:1 Kritpipshuvud av holländsk typ, huvud ca 3,3 cm l, inre diam 1,4 cm, 7,15 g (fig 18A-D). Pipan har en yttre dekor av pressade punkter på utsidan av rand (A). Bevarad klack med tre stämplor (B-D). Stämplorna visar att pipan gjorts i Gouda perioden 1750-1775. Stämpel på undersida av klack (D) visar sannolikt "kung David" dvs David med i ena handen hållande Goliats avhuggna huvud. Motivet "kung David" användes av pipmakaren Jan Girreboo verksam 1729-1780 (muntliga uppgifter av Arne Åkerhagen, Tobaks och Tändsticksmuseet).

- F 11:2 Ett järnbleck, 4 x 3 cm st och intill 1 mm tj, 3,2 g.
- F 11:3 Ett järnbleck, 5,5 x 1,2 cm och ca 1 mm tj, 2,61 g.
- F 12 Påträffat i innertaksrännan på ovansida av stockdel L. Innehållande en bit av bryne samt en bit av smidd spik. Koord 403,12/801,93. Samtliga tillvaratagna.
- F 12:1 En del av bryne, 5,2 x 0,7 cm st, 2,4 g.
- F 12:2 En del av smidd järnspik, kropp, 1,92 g
- F 13 Del av trasig kniv inslagen i ådnåris A. Fyndet tillvarataget fastsittande i dendroprov. Koord 402,94/799,62.
- F 14 Del av kropp till båtspik. Påträffad med metalldetektor vid ådnåris B. Ej tillvarataget. Koord 403,88/799,52.
- F 15 En järnten, 4,5 x 7 cm och 0,4 cm tj. Påträffad med metalldetektor i samband med ådnåris B. Koord 404,35/799,75. Ej tillvarataget.
- F 16 En vinterbrodd till häst ca 7 cm l och intill 1 cm br, 9,54 g. Påträffad med metalldetektor, inslagen i översta partiet av ådnåris X, koord 403,6/800,92. Fyndet tillvarataget.
- F 17 En båtspik, 3,6 cm l, 2,42 g. Påträffad med metalldetektor i samband med innertak. Koord 403/801. Fyndet tillvarataget.
- F 18 Del av munspel med delvis kvarsittande trä, 10,7 cm l och 2 cm br 12,27 g. Påträffat med metalldetektor mot golvnivå av kåta innanför väggdel L. Koord 404,46/801,5. Fyndet tillvarataget.
- F 19 En hästkosöm, 3,1 cm l. Påträffad utanför kåta med metalldetektor. Koord 398,56/405,38. Ej tillvarataget och ej redovisat på plan.
- F 20 Båtspik, 2,9 cm l, något böjd i nedre partiet. Påträffades med metalldetektor utanför kåtan, koord 398,47/405,72. Ej tillvarataget och ej uttrit på plan.
- F 21 1 klippspik, 7,8 cm l, sällfynd, härrörande från området utanför väggdel L/H. Fyndet ej tillvarataget.

9.2.13 Dendroprover

Koordinater anger ungefär mittkoordinat för provet.

Dendroprov 1, från understa partiet av stockdel L, koord 404,35/801,7.

Dendroprov 2, från halvkliven innertaksstock (P), koord 402,85/801,6.

Dendroprov 3, från övre partiet av ådnåris B, innefattande urtag för grytås, koord 403,5/799,1.

Dendroprov 4, från innertaksbräda R med knagghål, koord 403,1/800,7.

Dendroprov 5, från översta partiet av ådnåris C, koord 402,7/800,1.

Dendroprov 6, från övre delen av *ådnåris* A, innefattande urtag för sidoås, koord 402,65/799,8.

Dendroprov 7, från innertaksbräda S med knagghål, koord 403,70/800,85.

Dendroprov 8, från kluven stock till innertak (T) med inslagen knagg, koord 402,70/800,3.

Dendroprov 9, från kluven innertaksbräda W, koord 402,4/800,1.

Dendroprov 10, från nedersta partiet av innertaksbräda Y, innanför stockdel N, koord 404,25/798,55.

Dendroprov 11, från understa partiet av stockdel L, koord 403,15/801,8.

Dendroprov 12, från understa partiet av stockdel L, koord 403,85/801,7.

9.2.14 Dendrodateringar (av Björn Gunnarsson)

De dendrokronologiska dateringarna har genomförts av Björn Gunnarsson vid institutionen för naturgeografi och kvartärgeologi vid Stockholms Universitet. Från väggstock L har tre olika dendroprover daterats. 2005 togs ett prov vilket gav en datering till 1753 (säker datering). Eftersom provet var taget över en skada som vallats in och att fler skador fanns på stockens undersida togs ytterligare två prover 2006 (prov 11, lab nr 411 och prov 12 lab nr 421) den förra daterad till 1750 AD och den senare till 1741 AD. Det kan finnas flera olika orsaker till att åldrarna skiljer sig något åt. Kan stocken ha självdött eller kan delar av trädet dött vid olika tidpunkter? Det går inte att avgöra utifrån dateringarna om trädet självdött eller ej. Om bark finns närvarande brukar det ange att trädet fällts eller möjligtvis självdött men relativt snart därefter fällts och använts i någon konstruktion. Bark brukar ramla av stammen relativt snart efter dödsåret. Dock kan i vissa partier barken sitta kvar mycket länge. Datering i prov 421 är 1749AD + vårved vilket innebär att årsringen 1749AD är fullt utvecklade och det finns vårved från 1750AD (alltså har trädet skadats vår/sommar 1750AD och skadan kan eventuellt ha vallats in). Sidan på stammen (syllstock 9, 1753AD) har vuxit ytterligare 3 år vilket säger att trädet inte fällts 1750AD utan 1753AD (ev senare). Tillväxten på ena sidan har upphört kanske till följd av skada. En möjlig sammantagen tolkning av detta är att trädet har skadats/bläckats medvetet för att öka hartsanrikningen i veden och att detta har genererat en störd årsringsutveckling på olika delar av stammen. Alternativt har man valt ett träd med en naturlig skada av samma skäl

Tre prover från tre olika *ådnåris* har daterats: 1844AD, 1861AD och 1829AD. Orsaken till de olika åldrarna kan vara erosion av prover, provtagningsproblematik (dvs man är inte helt säker på att de yttersta årsringarna kommit med i provet). Möjligt att "gamla" stockar i konstruktionen har återanvänts. En annan orsak kan kanske vara att andra byggnader kan ha utgjort konstruktionsvirke i reparationen. Det har man bl a sett från härbren från Dalarna. Självkänt kan man även använt självdöda träd. Om de varit hartsrika "torrakor" måste de ha varit ett mycket lämpligt konstruktionsvirke. Den avtagande årsringsbildningen i prov nr 5 kan möjligen också tolkas på så sätt att trädet har skadats för att förberedas som konstruktionsvirke. Tillväxtförsämringen 1855-1861 kan inte tolkas utifrån ett klimatologiskt perspektiv.

Från innertaket finns fyra prover varav ett inte gick att datera (nr 7, lab nr 371) på grund av otillräckligt antal ringar i provet. De tre andra är nr 2 (lab nr 321), nr 9 (lab nr 391) och nr 10 (lab nr 401). Dessa tre prover ger dateringarna 1791AD, 1850AD resp 1858AD. Ingen är således samtida med väggstock L men ligger också före en ev reparation 1861AD eller senare. Prov 321 har få årsringar (endast 45) vilket gör att provets datering är högst osäker. Denna datering beaktas därför inte eftersom den dessutom skiljer sig från de andra i samma konstruktion. Prov nr 391 har 58 ringar

vilket är i minsta laget för en datering. Prov 401 har 119 årsringar⁵⁴ och ett utmärkande tillväxtmönster vilket gör dateringen statistiskt säkerlagd (+ 5 som inte är mätta 1858AD + 5 gör 1863AD).

Tabell 1

Prov nr Silvermuseet	Labbnr	Antal ringar	Datering	Antal mätta radier	Trädslag	Typ av prov	Kommentar
2	Tjegg. 321	45	1791 AD	1	Tall eller gran	Innertak	Få ringar i provet med hög och likformig tillväxt gör datering osäker. Vårved ej höstved
3	Tjegg. 339 (R1+R2)	85	1844 AD	2	Tall	<i>Ådnåris</i>	#62 möjlig frostring. #77-85 små ringar vilket visar att tillväxten varit låg de senaste åren, möjligen pga skada
5	Tjegg. 351	81	1861 AD	1	Tall	<i>Ådnåris</i>	#76-81 tillväxtförsämring, möjligen pga skada
6	Tjegg. 369 (R2+R3)	110	1829 AD	3	Tall	<i>Ådnåris</i>	Tätvuxet små ringar med stor variabilitet
7	Tjegg. 371	66	?	1	Gran?	Innertak	Mot bark vårved ej höstved. Få ringar i provet med likformig tillväxt.
9	Tjegg. 391	58	1850 AD	1	Tall	Innertak	
10	Tjegg. 401	119	1858 AD	1	Tall	Innertak	Ca 5 ringar till efter sista mätta vilket gör 1863 AD
11	Tjegg. 411	174	1750 AD	1	Tall	Väggstock	#111 invallningsår - skadeår = 1687 AD. Trädet växer 63 år efter synlig skada. Hartsrik
12	Tjegg. 421	210	1749 AD	1	Tall	Väggstock	219 år på radie brevid räknat till bark. Vilket gör 1749 + vårved Hartsrik

9.2.15 Förteckning över ritningar

Typ av konstruktion	Typ av ritning	Skala	Utförd av	Skala i rapport
-	Översiktsplan	1:200	M. Johansson 2006	1:500
Kåta före avtorvning	Plan	1:20	L. Liedgren, 2005	1:40
Kåta efter avtorvning och delvis borttagning av ytterved	Plan	1:20	L. Liedgren och M. Johansson 2006	1:40
Kåta, näverförekomst	Plan, sammanställning	1:20	L. Liedgren och M. Johansson 2006	1:40
Kåta, innertaksvirke	Plan	1:20	L. Liedgren och M. Johansson 2006	1:40
Kåta, ådnårisa	Plan, sammanställning	1:20	M. Johansson, 2002, 2006	1:40
Kåta, väggstockar	Plan	1:20	L. Liedgren, M. Johansson, 2006	-
Kåta, härd	Plan	1:10	L. Liedgren, 2006	1:20
Kåta, väggstockar och härd	Sammanställning	-	L. Liedgren, M. Johansson, 2006	1:40
Kåta, stockdel N	Plan	1:10	L. Liedgren, 2006	1:20
Kåta, stockdel N	Profil	1:10	L. Liedgren, 2006	1:20
Kåta, stockdel L	Profil	1:10	L. Liedgren, 2006	1:20
Detaljritning av knagg nr 4	Från sidan	1:1	L. Liedgren, 2007	1:2
Detaljritning av, ådnåris A	Från två håll	1:10	L. Liedgren, 2005-2006	1:20
Ådnåris A	Detalj av urtag	1:1	L. Liedgren, 2007	1:4
Ådnåris A	Inslagen knivdel, F 16	2:1	L. Liedgren, 2007	1:4
Detaljritning av, ådnåris B	Från två håll	1:10	L. Liedgren, 2005-2006	1:20
Detaljritning av ådnåris C	Från två håll	1:10	L. Liedgren, 2005-2006	1:20
Detaljritning av ådnåris X	Från två håll	1:10	L. Liedgren, 2006	1:20
Detaljritning innertaksbräda	Plan	1:1	L. Liedgren, 2007	1:4

T, insida				
Detaljritning innertaksbräda T	Från sida	1:1	L. Liedgren, 2007	1:4
<i>Ådnåris A</i> , detalritning av åsdel sittande i håll	Från sida	1:1	L. Liedgren, 2007	1:2
Innertaksdel P	Från sida	1:1	L. Liedgren, 2007	1:2
F 11:1, piphuvud	Från sida	3:1	L. Liedgren, 2007	2:1
F 11:1, piphuvud, stämplar på sida av klack	Från sida	15:1	L. Liedgren, 2007	10:1
F 11:1, piphuvud, stämplar på undersida av klack	Underifrån	20:1	L. Liedgren, 2007	10:1
Innertaksbräda W	Undersida	1:10	L. Liedgren, 2007	1:20
Fragm av gjutjärnsgräva, F 1	Profil och rundning vid rand	1:1	L. Liedgren, 2007	1:2
Fragm. av gjutjärnsgräva, F 2	Profil	1:1	L. Liedgren, 2007	1:2
F 16, vinterbrodd	Från två håll	1:1	M. Johansson, 2006	-
F 19, hästkosöm	Från två håll	1:1	M. Johansson, 2006	-
<i>Ådnåris C</i> samt del av kvarsittande ås	Från en sida	1:1	L. Liedgren, 2007	-
<i>Ådnåris B</i>	Från en sida	1:1	L. Liedgren, 2007	-

9.2.16 Förteckning över bilder

Nummer hänvisar till accessionsnummer SMA 2006.

- 2006:32 Bläckajaure, kåta, avtorvad, fr SÖ. Foto av L. Liedgren, 2006.
2006:33 Bläckajaure, kåta, avtorvad, fr SV. Foto av L. Liedgren, 2006.
2006:34 Bläckajaure, kåta, avtorvad, fr NV. Foto av L. Liedgren, 2006.
2006:35 Bläckajaure, kåta, avtorvad, fr NÖ. Foto av L. Liedgren, 2006.
2006:36 Bläckajaure, kåta, avtorvad, mittparti, fr NÖ . Foto av L. Liedgren, 2006.
2006:37 Bläckajaure, kåta, avtorvad, mittparti, fr SÖ. Foto av L. Liedgren, 2006.
2006:38 Bläckajaure, kåta, avtorvad, mittparti, fr SV. Foto av L. Liedgren, 2006.

- 2006:39 Bläckajaure, kåta, avtorvad, mittparti, fr NV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:40 Bläckajaure, kåta, avtorvad, del L, väggstock med näver, fr NV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:41 Bläckajaure, kåta, avtorvad, del N, väggstock med näver, fr NV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:42 Bläckajaure, kåta, avtorvad, del N, väggstock med näver, fr SV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:43 Bläckajaure, kåta, avtorvad, fr S. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:44 Bläckajaure, kåta, avtorvad, hörn F, fr Ö. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:45 Bläckajaure, kåta, avtorvad, hörn E, fr N. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:46 Bläckajaure, kåta, avtorvad, hörn G, fynd av järngryta (F 1) ovanpå takrester, fr NV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:47 Bläckajaure, kåta, avtorvad, hörn D, fynd av järngryta (F 2) ovanpå takrester, obs även sten ovanpå takrester, fr SÖ. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:48 Bläckajaure, kåta, näver under yttertak i NV delen, fr NV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:49 Bläckajaure, kåta, inrasat virke i S delen, fr V. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:50 Bläckajaure, kåta, avtorvad, fr S. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:51 Bläckajaure, kåta, avtorvad, fr SV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:52 Bläckajaure, kåta, avtorvad, stockdel L, fr V. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:53 Bläckajaure, kåta, avtorvad, väggdel L, stora delar av taknäver borttaget, fr NV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:54 Bläckajaure, kåta, avtorvad, väggdel L, stora delar av taknäver borttaget, fr NV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:55 Bläckajaure, kåta, avtorvad, väggdel L, allt taknäver borttaget som legat på stocken, fr NV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:56 Bläckajaure, kåta, avtorvad, väggdel L, allt taknäver borttaget som legat på stocken, fr NV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:57 Bläckajaure, kåta, avtorvad, väggdel L, allt taknäver borttaget som legat på stocken, fr NV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:58 Bläckajaure, kåta, avtorvad, väggdel L, allt taknäver borttaget, insida, fr VNV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:59 Bläckajaure, kåta, avtorvad, väggdel L, inrasat innertaksvirke med kortända kvar på ovansida av stocken, fr SV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:60 Bläckajaure, kåta, avtorvad, väggdel L, inrasat innertaksvirke med kortända kvar på ovansida av stocken, fr SV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:61 Bläckajaure, kåta, avtorvad, väggdel L, inrasat innertaksvirke med kortända kvar på ovansida av stocken, fr SÖ. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:62 Bläckajaure, kåta, väggdel E, fr N. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:63 Bläckajaure, kåta, väggdel D, fr V. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:64 Bläckajaure, kåta, väggdel D, fr V. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:65 Bläckajaure, kåta, väggdel N och hörndel G, fr Ö. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:66 Bläckajaure, kåta, väggdel N och hörndel G, fr Ö. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:67 Bläckajaure, kåta, väggdel F och L, fr S. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:68 Bläckajaure, kåta, näver över väggstockar borttaget, väggdel O, fr SÖ. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:69 Bläckajaure, kåta, näver över väggstockar borttaget, väggdel O, fr SÖ. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:70 Bläckajaure, kåta, näver över väggstockar borttaget, väggdel L, fr S. Foto av L. Liedgren, 2006.

- 2006:71 Bläckajaure, kåta, näver över väggstockar borttaget, fr S. Foto av L. Liedgren, 2006. fr S.
- 2006:72 Bläckajaure, kåta, del av gjuten järngryta (F 1) uppifrån. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:73 Bläckajaure, kåta, arbetsbild, på bild är L. Liedgren, fr SÖ. Foto av M. Johansson, 2006.
- 2006:74 Bläckajaure, kåta, arbetsbild, på bild är L. Liedgren, fr S. Foto av M. Johansson, 2006.
- 2006:75 Bläckajaure, kåta, arbetsbild, på bild är L. Liedgren, fr N. Foto av M. Johansson, 2006.
- 2006:76 Bläckajaure, kåta, fynd av kritpipa i ränna väggdel L, på foto är L. Liedgren, fr V. Foto av M. Johansson.
- 2006:77 Bläckajaure, kåta, fynd av kritpipa i ränna väggdel L, på foto är M. Johansson, fr V. Foto av L. Liedgren.
- 2006:78 Bläckajaure, kåta, ränna för takvirke, stockdel L, fr SÖ. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:79 Bläckajaure, kåta, ränna för takvirke, stockdel L, fr SÖ. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:80 Bläckajaure, kåta, hörndel E med näverklädsel, fr SSÖ. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:81 Bläckajaure, kåta, hörndel E med näverklädsel, fr SSÖ. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:82 Bläckajaure, kåta, översikt, rensning av näver, Rn 2, på bild är M. Johansson, fr SÖ. Foto av L. Liedgren 2006.
- 2006:83 Bläckajaure, kåta, Rn 2, näverförekomst i väggdel G, fr N. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:84 Bläckajaure, kåta, Rn 2, *ådnåris* X, fr SSV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:85 Bläckajaure, kåta, fynd av del av gjutjärnsgröta (F 1), fr ovan med tumstock. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:86 Bläckajaure, kåta, fynd av del av gjutjärnsgröta (F 1), fr ovan med tumstock. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:87 Bläckajaure, kåta, fynd av del av gjutjärnsgröta (F 2), fr ovan med tumstock. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:88 Bläckajaure, kåta, översiktsbild, innertak, fr NV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:89 Bläckajaure, kåta, översiktsbild, innertak, fr NV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:90 Bläckajaure, kåta, översiktsbild, innertak, fr NÖ. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:91 Bläckajaure, kåta, översiktsbild, innertak, fr NÖ. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:92 Bläckajaure, kåta, översiktsbild, innertak, fr NÖ. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:93 Bläckajaure, kåta, översiktsbild, innertak, fr SÖ. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:94 Bläckajaure, kåta, översiktsbild, innertak, fr S. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:95 Bläckajaure, kåta, översiktsbild, innertak, fr SV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:96 Bläckajaure, kåta, översiktsbild, innertak, fr NV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:97 Bläckajaure, kåta, översiktsbild, innertak, *ådnåris* X, fr NÖ. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:98 Bläckajaure, kåta, översiktsbild, innertak, *ådnåris* X, fr Ö. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:99 Bläckajaure, kåta, *ådnåris* X vilande på väggdel G, fr ovan. Foto av L. Liedgren, 2006.

- 2006:100 Bläckajaure, kåta, översiktsbild, innertak, S-delen med *ådnåris* X till höger, fr SV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:101 Bläckajaure, kåta, härd, fr SV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:102 Bläckajaure, kåta, härd, fr ovan. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:103 Bläckajaure, kåta, härd, fr SV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:104 Bläckajaure, kåta, stockdel L, kvarlämnad tillhuggen kvist, för stöd, fr SV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:105 Bläckajaure, kåta, Stockdel L undersida med barkskador, fr SV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:106 Bläckajaure, kåta, Stockdel L undersida med barkskador, fr SV. Foto av L. Liedgren, 2006.
- 2006:107 Bläckajaure, kåta, Stockdel L undersida med barkskador, fr SV. Foto av L. Liedgren, 2006.

9.2.17 Bilder i rapport

Bild 1 Bläckajaur, kåta, före undersökning, fr S. Foto av L. Liedgren, 2005.

Bild 2 Bläckajaure, kåta, avtorvad, fr SV. Foto av L. Liedgren, 2006.

Bild 3 Bläckajaure, kåta, avtorvad, fr NV. Metalldetektorutslag markerade med gula pinnar. Foto av L. Liedgren, 2006.

Bild 4 Bläckajaure, kåta, avtorvad, mittparti, fr SV. Foto av L. Liedgren, 2006.

Bild 5 Bläckajaure, kåta, avtorvad, hörnstock G med stödstenar utanför, fr V. Foto av L. Liedgren, 2006.

Bild 6 Bläckajaure, kåta, avtorvad, hörnstock F, fr Ö. Foto av L. Liedgren, 2006.

Bild 7 Bläckajaure, kåta, avtorvad, hörn G, fynd av jämgryta (F 1) ovanpå takrester, fr NV. Foto av L. Liedgren, 2006.

Bild 8 Bläckajaure, kåta, avtorvad, stockdel L, knagg 2-3, fr V. Foto av L. Liedgren, 2006.

Bild 9 Bläckajaure, kåta, ränna för takvirke, stockdel L, fr SÖ. Foto av L. Liedgren, 2006.

Bild 10 Bläckajaure, kåta, översiktsbild, innertak, fr NÖ. Foto av L. Liedgren, 2006.

Bild 11 Bläckajaure, kåta, översiktsbild, innertak, fr SV. Foto av L. Liedgren, 2006.

Bild 12 Bläckajaure, kåta, härd, fr SV. Foto av L. Liedgren, 2006.

9.2.18 Planer och detaljritningar, fig 3-18

Teckenförklaringar

Markyta

Osäkert läge för markyta

Sankmark

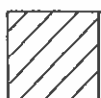
Torv (råhumus)

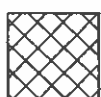
Rot/träd

Skisserad topografikurva

Svagt färgad jord

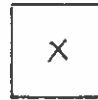
Kraftigt färgad jord

Kol och sot

Näver

Provpunkt

Osäker/otydlig gräns

Osäker/otydlig gräns

Skörbränd sten

Skenhällbildning

Grop

Förhöjning

Kraftigt rutten ved

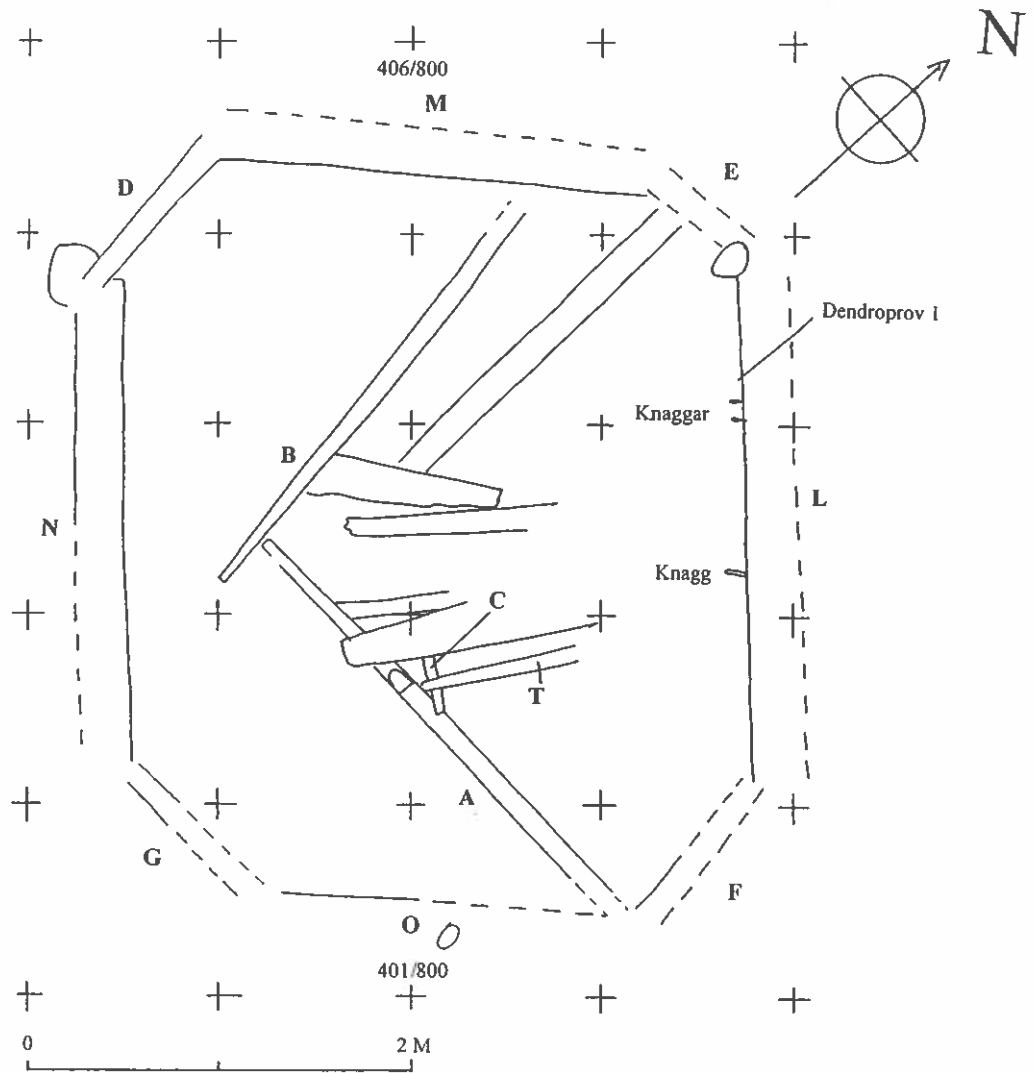

Rutten ved med fiberstrukt

La, Arjeplog, Bläckajaur, kåta, ritning före
arkeologisk utgrävning

Ritning av L. Liedgren, 2005

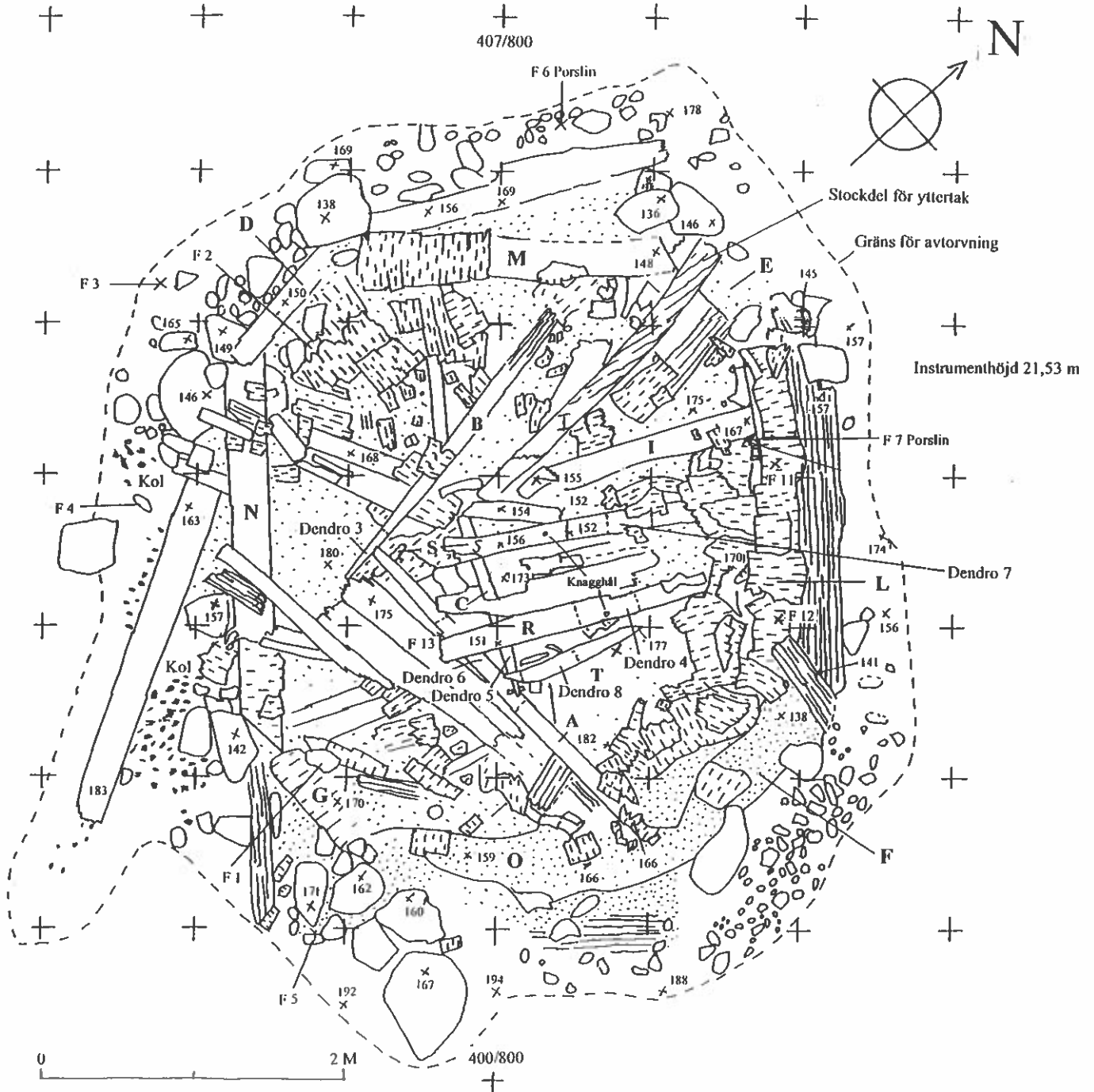
Fig 3

La, Arjeplog, Bläckajaur, kåta, planritning
 efter borttagande av torv och större delen
 av yttertaksved

Fig 4

Ritning av L. Liedgren och M. Johansson, 2006

La, Arjeplog, Bläckajaur, kåta, planritning
över total spridning av näver från innertak

Ritning av L. Liedgren och M. Johansson, 2006

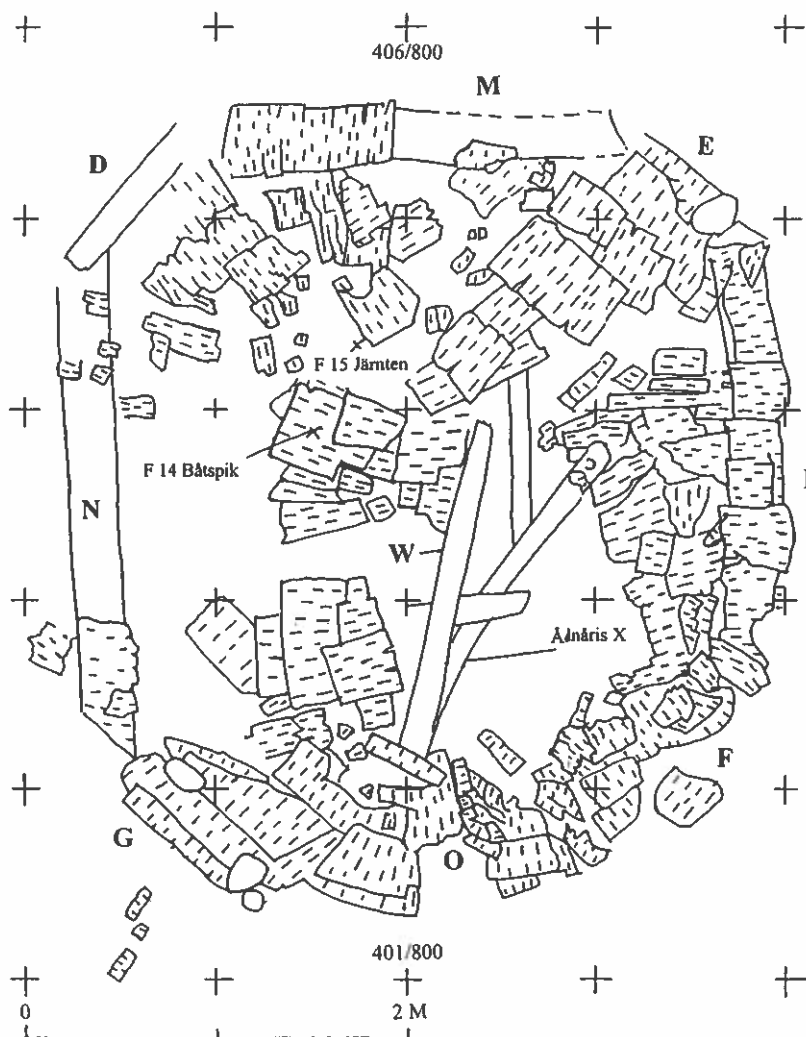
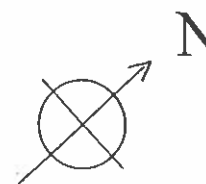
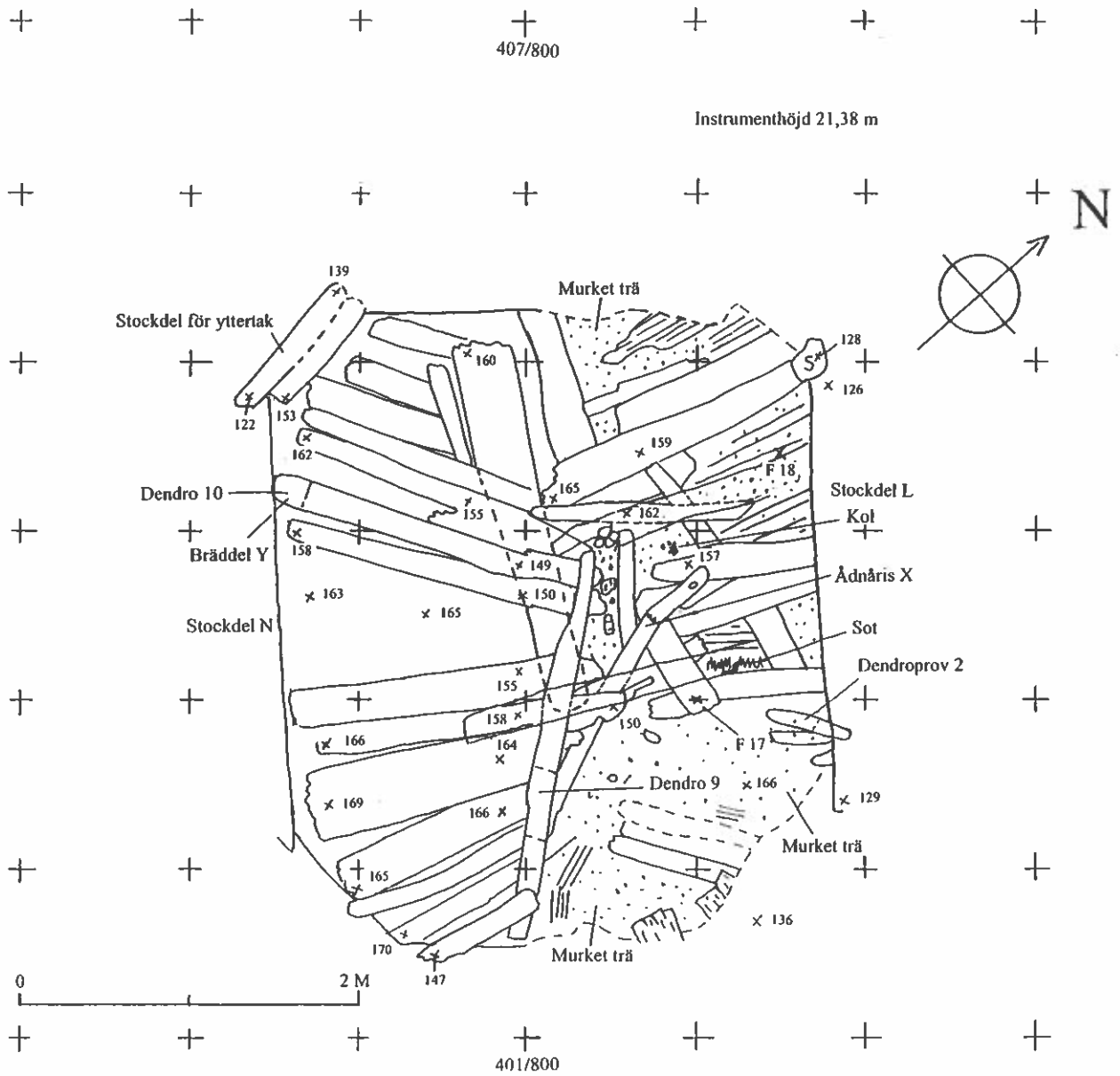

Fig 5

La, Arjeplog, Bläckajaur, kåta, rester av
innertak

Ritning av L. Liedgren och M. Johansson, 2006

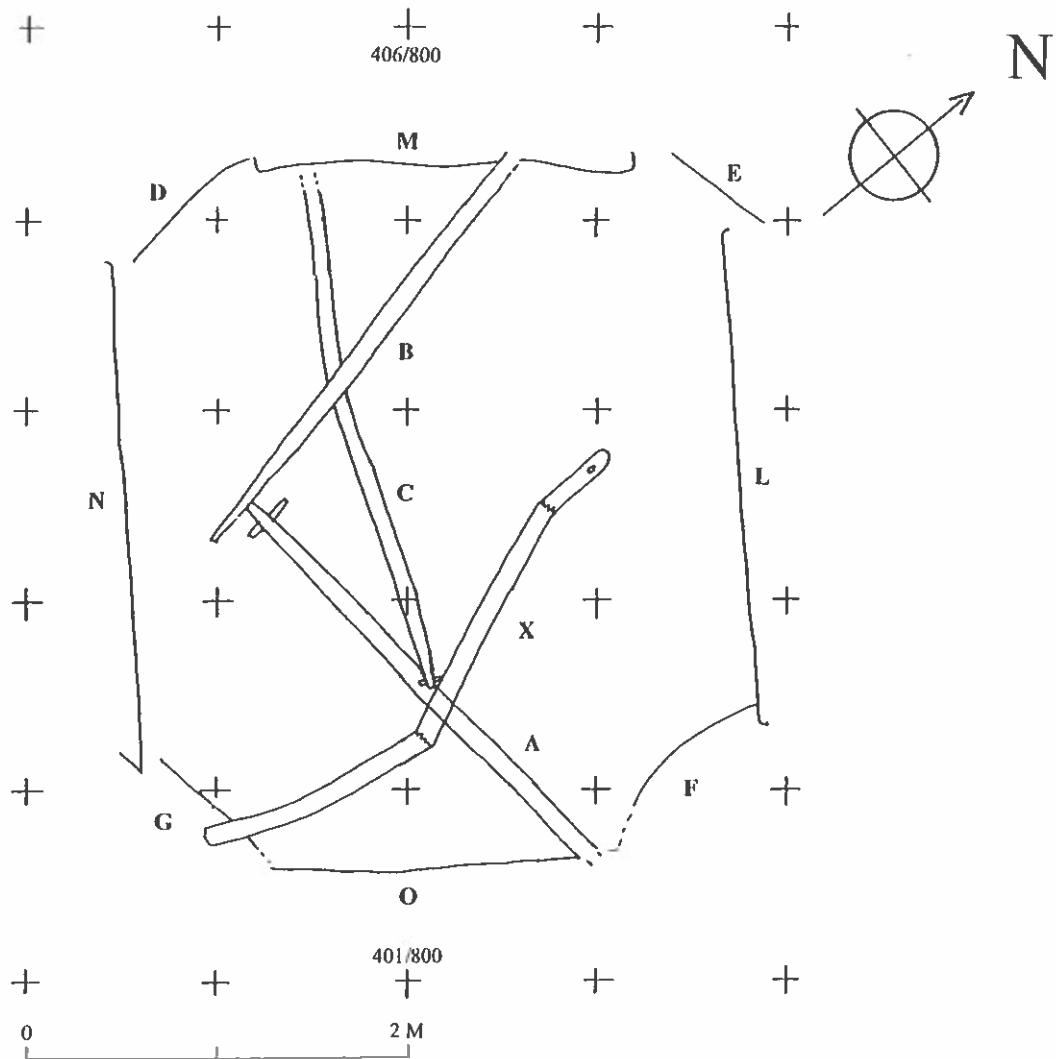
Fig 6

La, Arjeplog, Bläckajaur, kåta, sammanställningsplan över infallna ådnårisa

Fig 7

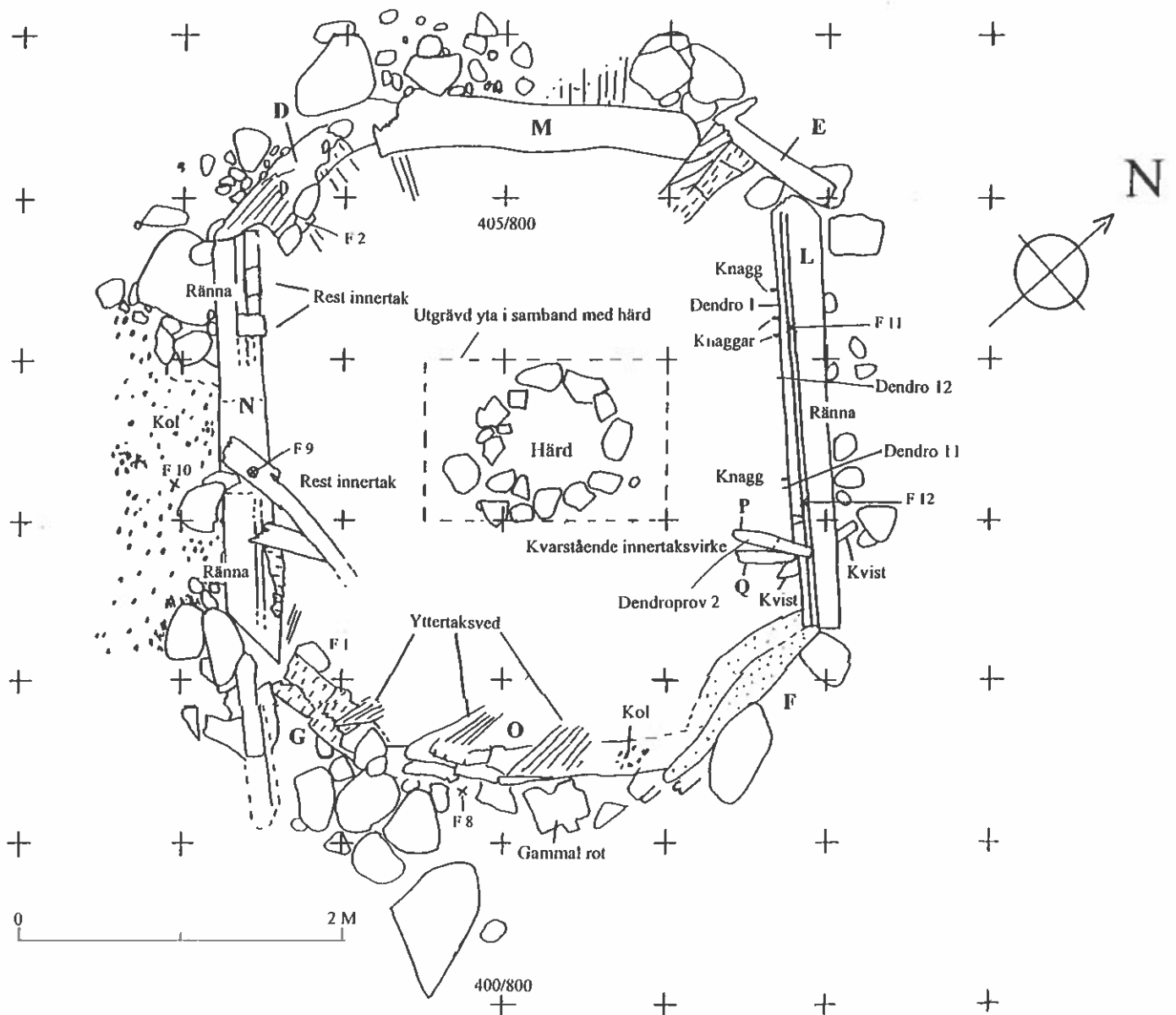
Ritning av L. Liedgren och M. Johansson, 2006

La, Arjeplog, Bläckajaur, kåta, planritning
av väggstockar samt härd

Fig 8

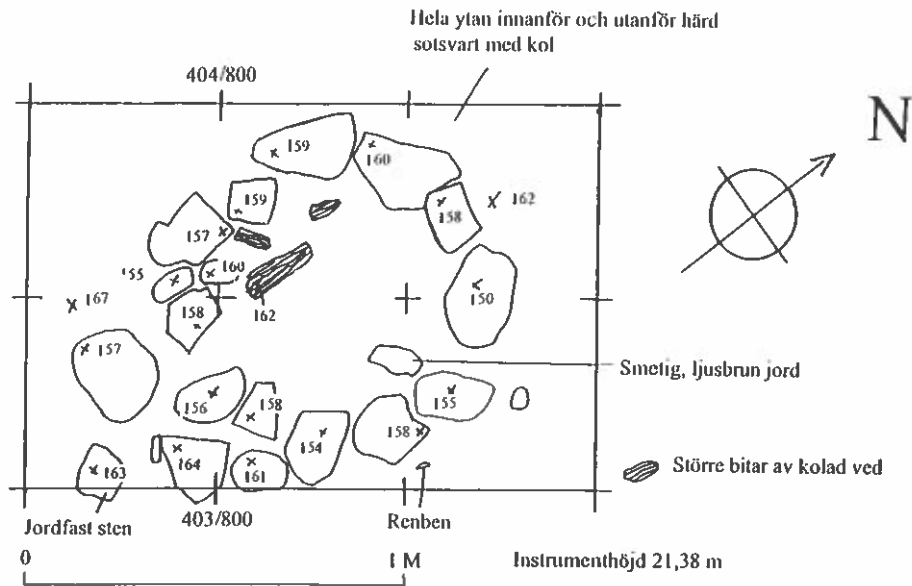
Ritning av L. Liedgren och M. Johansson, 2006

La, Arjeplog, Bläckajaur, kåta, utgrävd yta
i samband med härd

Fig 9

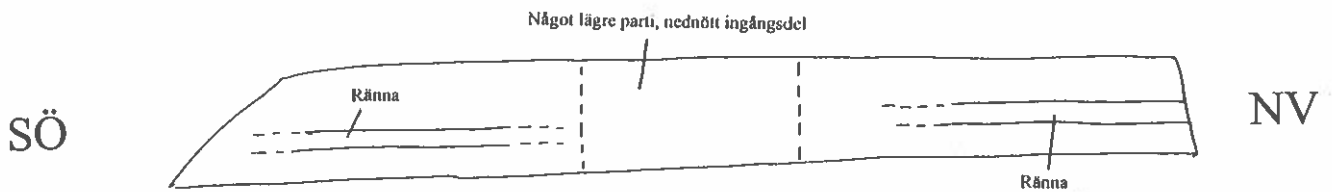
Ritning av L. Liedgren, 2006

La, Arjeplog, Bläckajaur, kåta, stockdel N,
från ovan

Fig 10

Ritning av L. Liedgren, 2006

La, Arjeplog, Bläckajaur, kåta, profil, stockdel N,
från insidan

Ritning av L. Liedgren och M. Johansson, 2006

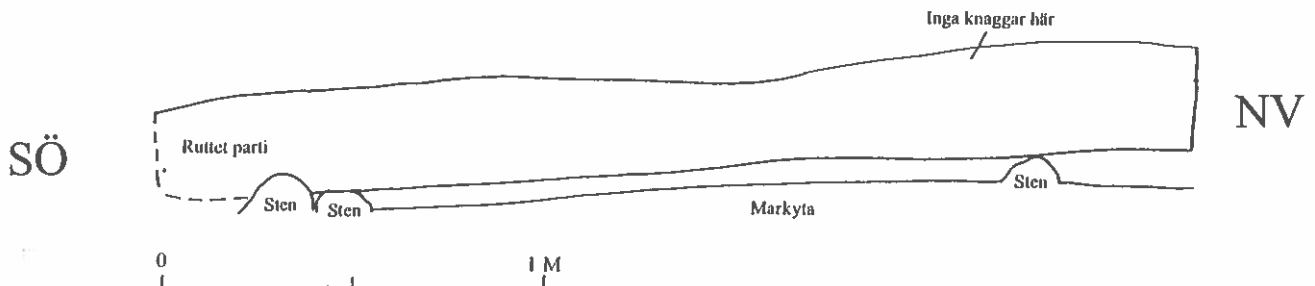
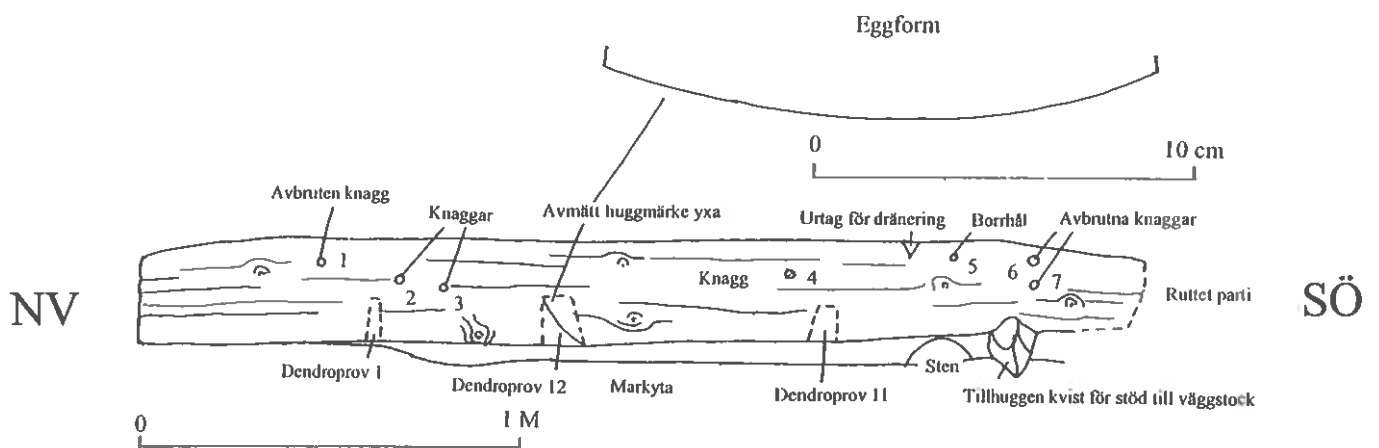

Fig 11

La, Arjeplog, Bläckajaur, kåta, profil, stockdel L,
från insidan

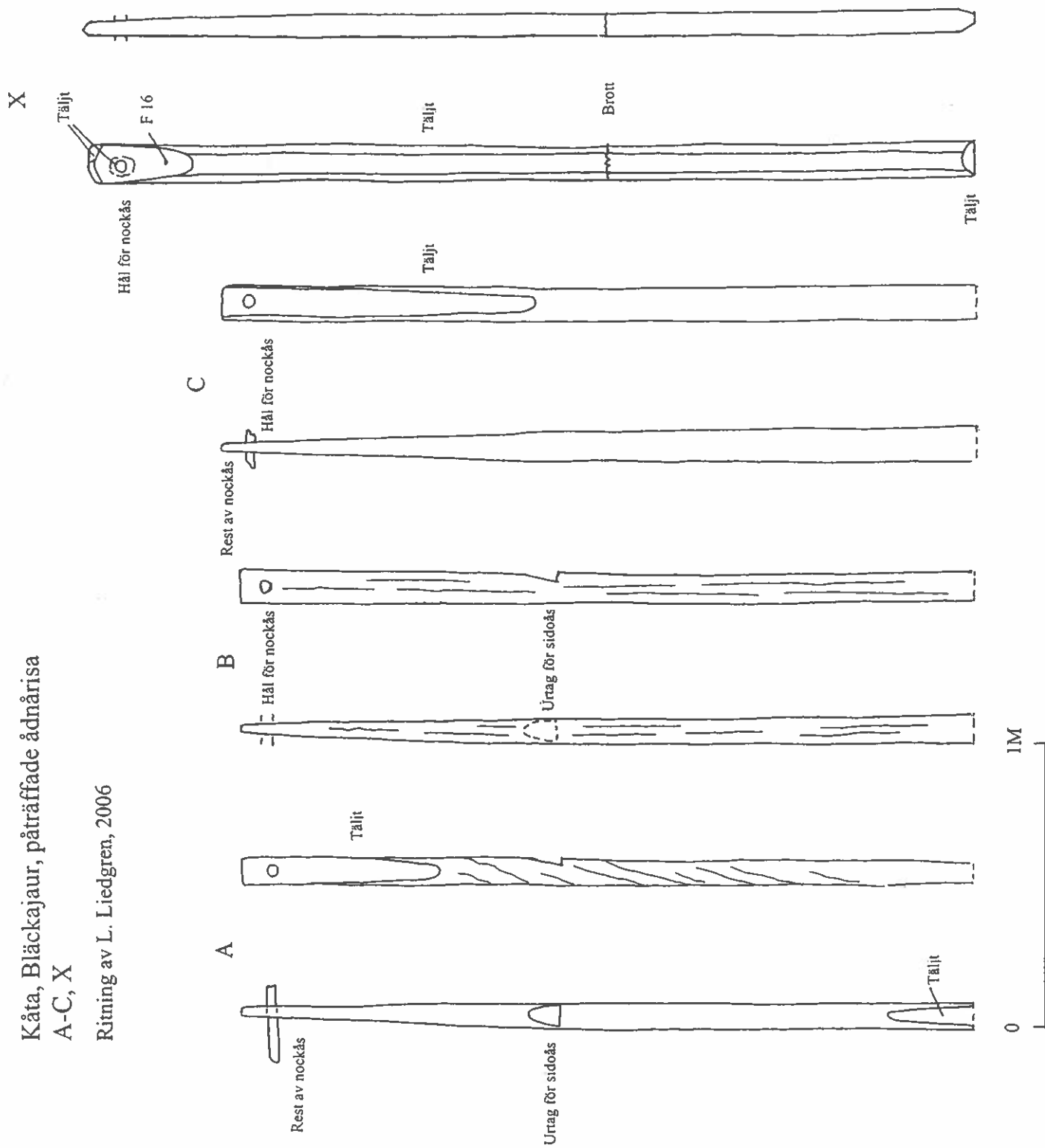
Ritning av L. Liedgren och M. Johansson, 2006

Kåta, Bläckjaur, påträffade ådnårisa
A-C, X

Ritning av L. Liedgren, 2006

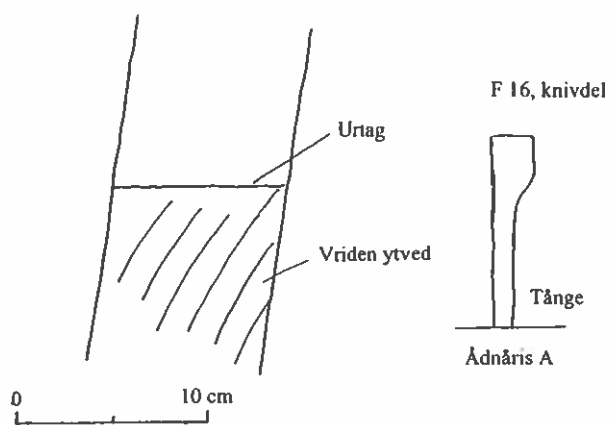
Fig 12A

La, Arjeplog, Bläckajaur, kåta, detalj av
ådnåris A och F 16

Ritning av L. Liedgren, 2007

Fig 12B

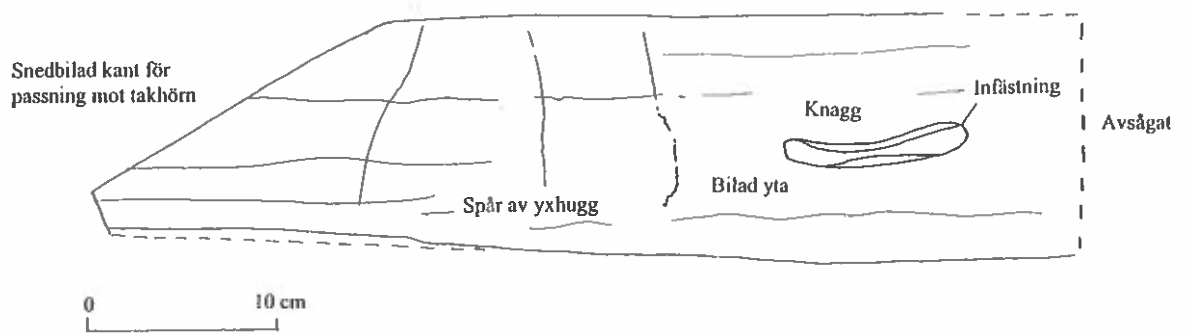

La, Arjeplog, Bläckajaur, kåta, kluven
innertaksbräda T, med inslagen
täljd knagg

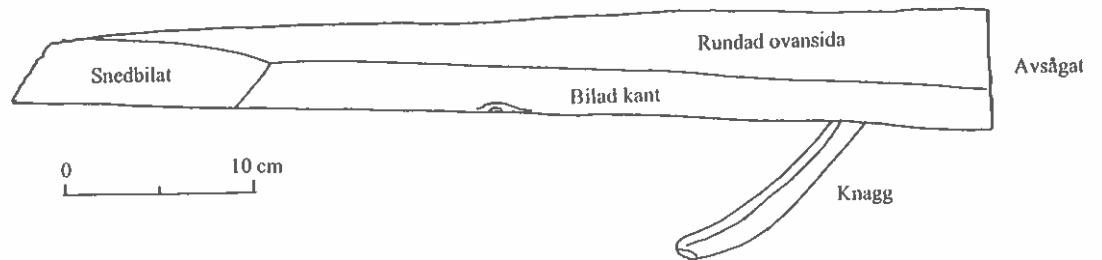
Fig 13

Ritning av L. Liedgren, 2007

Kluven sida

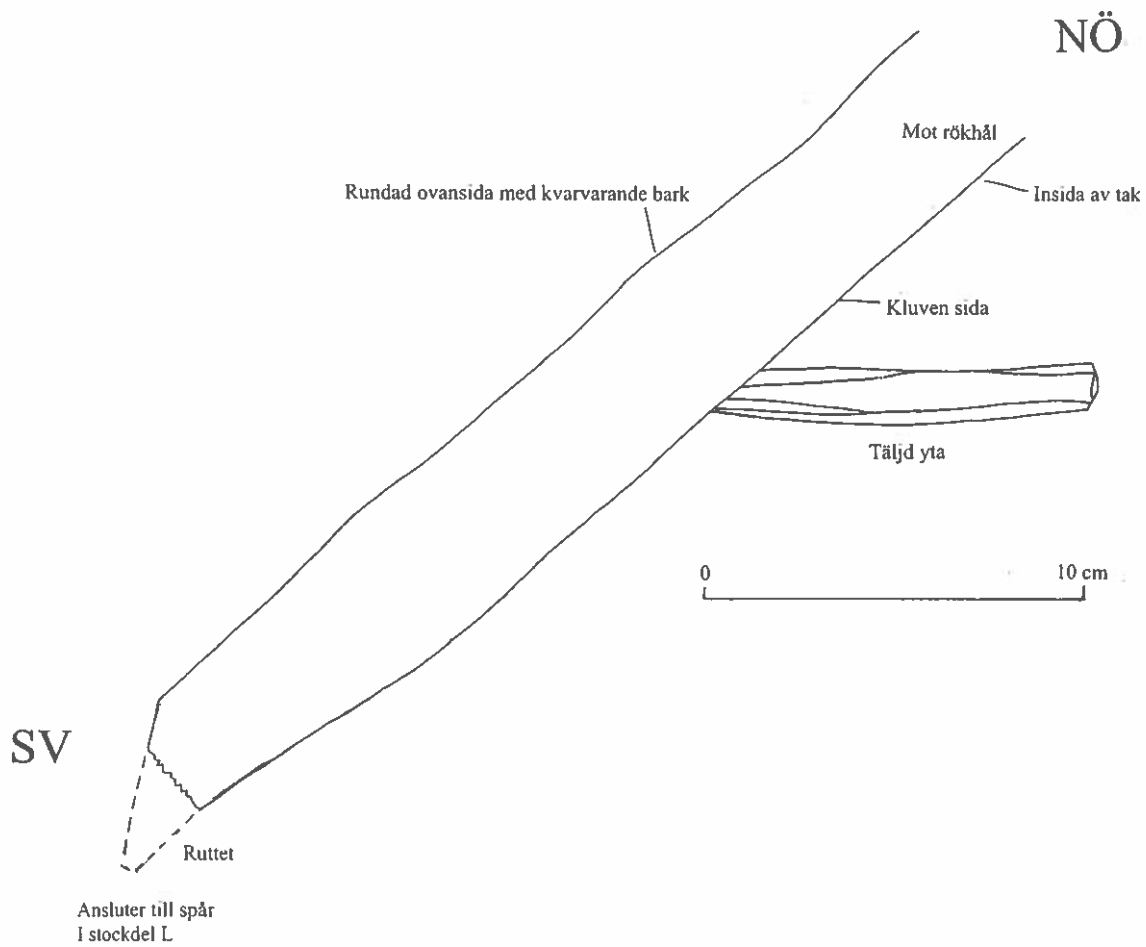
Profil fr SÖ

La, Arjeplog, Bläckajaur, kåta, kluven
innertaksbräda P, med inslagen
täljd knagg, från sidan

Fig 14

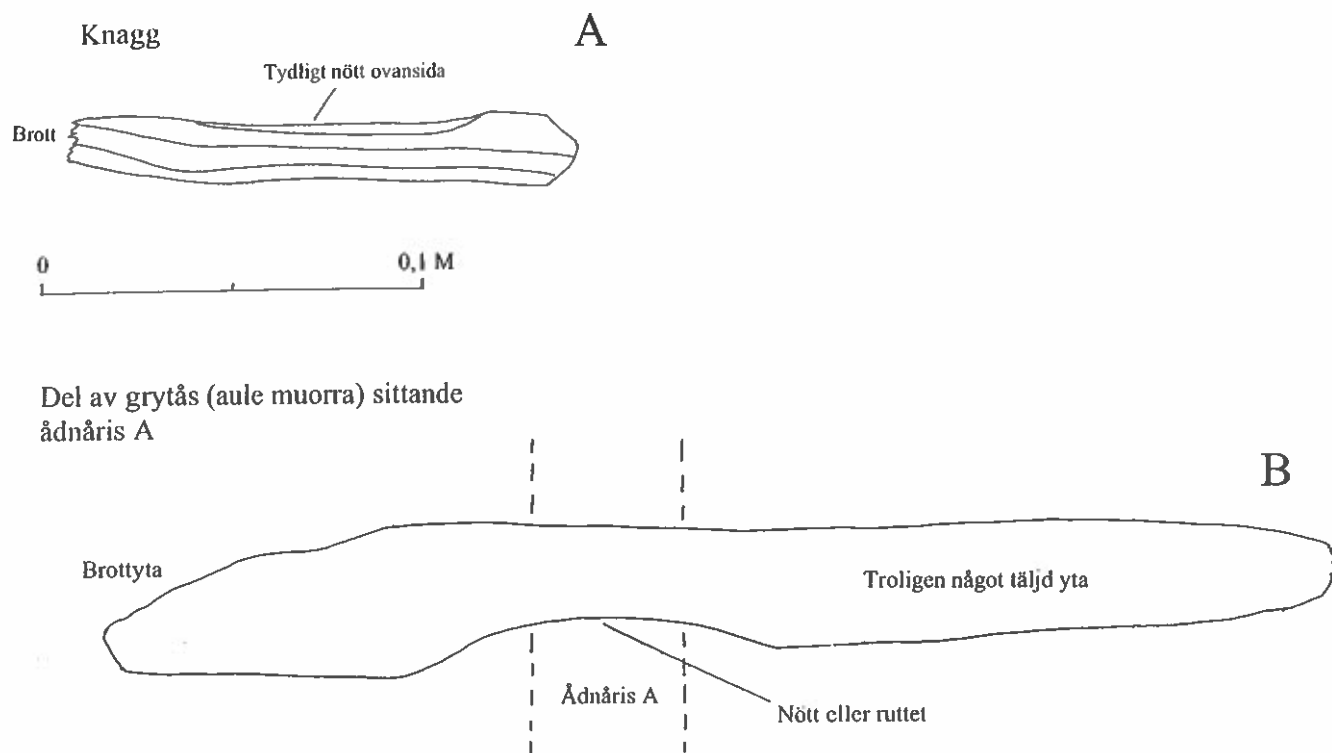
Ritning av L. Liedgren, 2007

La, Arjeplog, Bläckajaur, kåta, av
knagg nr 4 och del av grytås

Fig 15

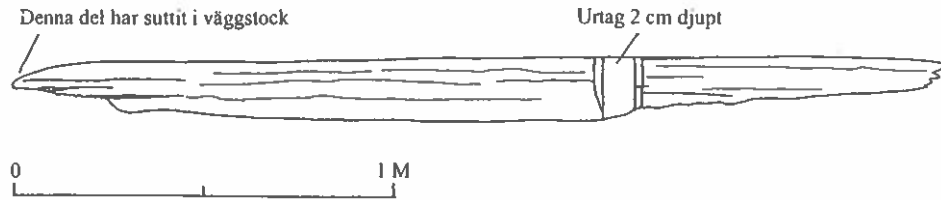
Ritning av L. Liedgren, 2007

La, Arjeplog, Bläckajaur, kåta, undersida
av klunen innertaksbräda W, undersida

Fig 16

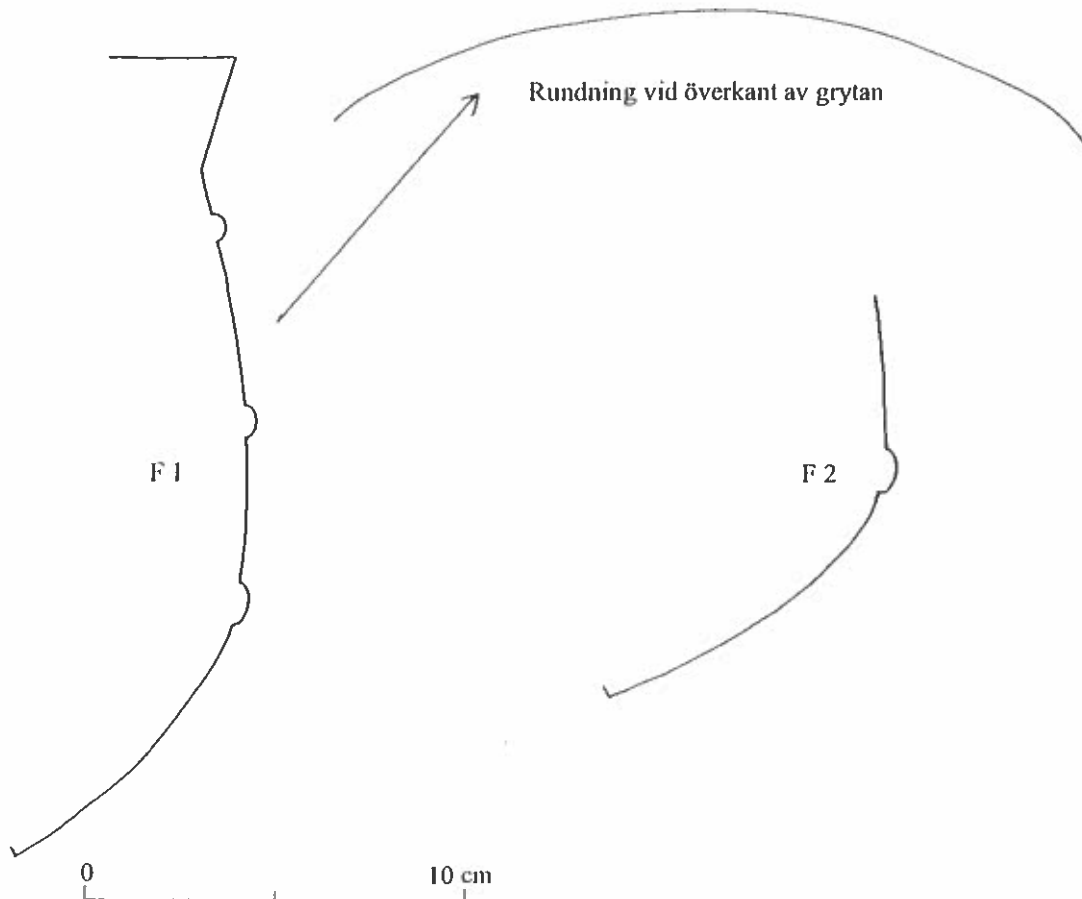
Ritning av L. Liedgren, 2006

La, Arjeplog, Bläckajaur, kåta, fynd av
delar av gjutjärnsgrytor (F 1-2)

Fig 17

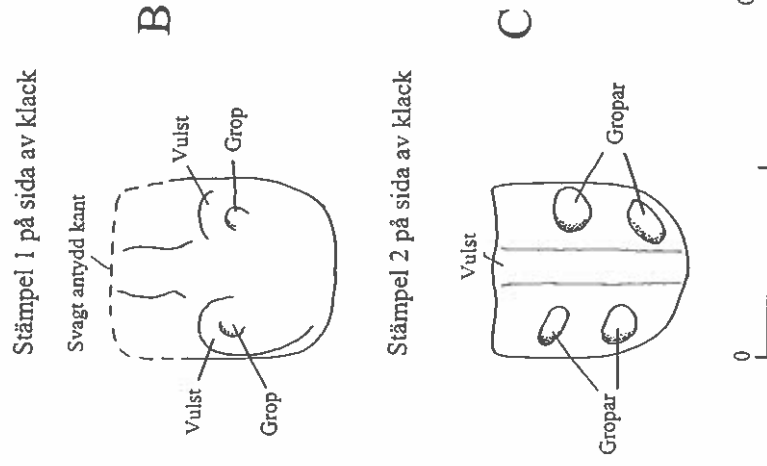
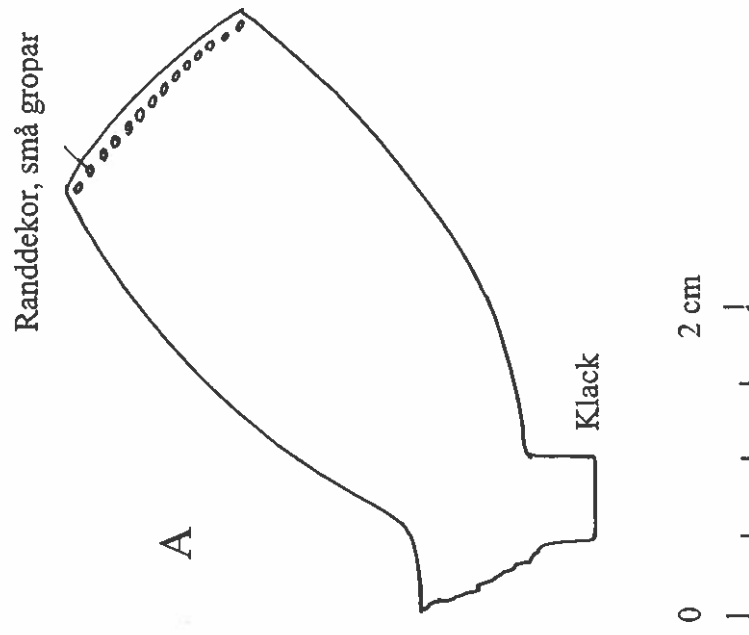
Ritning av L. Liedgren, 2006

La, Arjeplog, Bläckajaur, kåta, fynd av av
kritpipa med stämplar, F 11:1

Fig 18

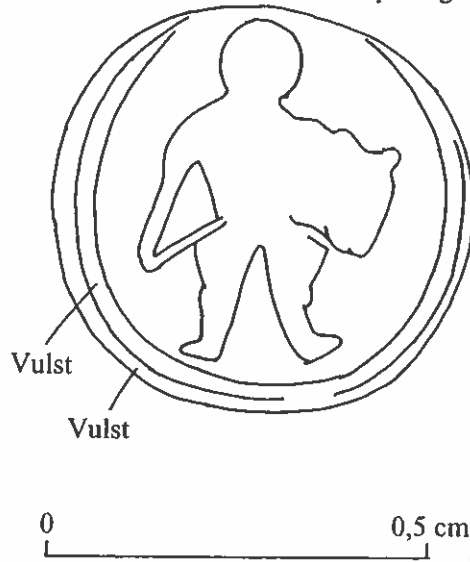
Ritning av L. Liedgren, 2006

Stämpel undersida av klack

Fig 18D

Kung David med Goliats huvud
på höger sida

1. Rapporter över kulturhistoriska undersökningar inom Arjeplog socken, 1988.
2. Rapporter över kulturhistoriska undersökningar inom Arjeplog socken, Lappland, 1989-1991.
3. Arkeologiska inventeringar och undersökningar av förhistoriska fyndlokaler och boplatser vid Hornavan och Kakel, Arjeplog socken, Lappland 1983.
4. Rapport över arkeologisk förundersökning av gamla kyrk- och marknadsplatsen, Raä 471, Arvidsjaur socken, Lappland, 1992.
5. Rapporter över kulturhistoriska undersökningar vid Gubblijaure, Stora Mattaure samt Pajeb-Måskejaure, Arjeplog socken, Lappland.
6. Arkeologisk undersökning av två härdar vid Margatjärnen, Arvidsjaur socken, Lappland, 1992.
7. Rapport över slutundersökning inom gamla kyrk- och marknadsplatsen, Raä nr 471, Arvidsjaur socken, Norrbottens län, Lappland, 1993.
8. Arkeologiska utgrävningar inom Arjeplog sn, Lappland, 1994.
9. Arkeologisk utredning vid Pajeb Muitunisjaure, Arjeplog sn, Lappland, 1995.
10. Rapport över kulturhistoriska inventeringar av strandområdet vid Rappen, Labbas samt Rappenströmmarna, Arjeplog sn, Lappland, 1995.
11. Arkeologiska utgrävningar vid Ansvar, Överkalix socken, Norrbottens län, 1995. Arkeologisk delundersökning av Raä 393:1, stensättning med rödockra, Raä 393:2, boplatslämning, samt Raä 977:3 boplatsvall.
12. Arkeologiska utgrävningar vid Ansvar, Överkalix socken, Norrbottens län, 1996. Arkeologisk slutundersökning och restaurering av Raä 393:1, stensättning med rödockra, samt fortsatt delundersökning av Raä 393:2, boplatslämning.
13. Arkeologiska undersökningar inom Arjeplogs och Arvidsjaursocknar, Lappland, 1995-1996.
14. Rapport över fornminnesinventering och kulturhistoriska undersökningar vid Delliknäs, Arjeplogs sn, Lappland, 1997.
15. Rapport över fornminnesinventering av väg 519, sträckan länsgränsen-Abborrträsk, Arvidsjaursocken, 1997.
16. Arkeologiska undersökningar inom Arjeplogs samhälle, Lappland, 1997.
17. Arkeologisk förundersökning vid vattendragen Rappen, Labbas, Arjeplogs sn, Lappland, 1997.
18. Arkeologiska undersökningar av en stensättning samt delundersökning av en boplatsvall och boplatssytor, Raä nr 315, Nedre Vojakkala, Nedertorneå sn, Norrbottens län, 1996-1997.
19. Boplatser och landhöjning. En förstudie till forskningsprojektet "Människan, elden och landskapet", 1997.
20. Rapport över arkeologisk förundersökning av hotade fornlämningar vid vattendragen Rappen, Labbas samt Rappenströmmarna, Arjeplogs kommun, Lappland, 1998.
21. Byggnadsarkeologiska undersökningar av några åskåtor i Arjeplog, Lappland, 1997-1998.
22. Dokumentation och restaurering av timrad njalla samt timrad kåta Skålka, Ståkke sameby, Arjeplog, Lappland.
23. Rapport över dokumentation samt upprustning av samiska byggnader i Mavas, Luokta-Mavas sameby, Arjeplog, Lappland, 1998-1999.
24. Människan, elden och landskapet. Rapport över arkeologiska undersökningar 1999.
25. Dokumentation och upprustning av torvkåta samt njalla, Tjäksi, Svaipa sameby, Arjeplog, Lappland, 1999-2000.
26. Dokumentation och restaurering av en narad brädnjalla från Ringsalet, Semisjaur-Njarg sameby, Arjeplog, Lappland, 1999-2001.
27. Antikvarisk kontroll av upprustningsarbeten i Geijaur, Tjakkek samt Balgesnjunnje inom Arjeplogs och Arvidsjaurkommuner, 2000.

Silverbuseet Rapporter över kulturhistoriska undersökningar

Distribution: Silverbuseet, Torget, S-939 90 Arjeplog
Tele 0961-61290

28. Människan, elden och landskapet. Arkeologiska undersökningar av mesolitiska boplatser inom Arjeplogs kommun, Norrbottens län 2000.
29. Arkeologisk utredning med anledning av planerad vindkraftspark på Uljabuoda, fastigheterna 1:1 Arjeplogs kommun, 2001.
30. Arkeologisk undersökning av skadat fornlämningsområde, Kolmis, Dellaure 2:1, Arjeplogs sn samt utredning av fornlämningar i samband med biltestbana.
31. Utgrävningar av härdar och stalotomter i Adamvaltaområdet, Arjeplog, Lappland 2001.
32. Byggnadsarkeologisk dokumentation av två njallor inom Ståkke sameby, Arjeplogs kommun, Lappland, 2001.
33. Dokumentation och upprustning av två torvkåtor, en njalla samt en palissadgärda, Varekietje, Semisjaur-Njarg sameby, Arjeplogs kommun, Lappland, 1998-2001.
34. Arkeologiska undersökningar vid Dumpokjauratj och Gublijaure, Arjeplogs Sn, Lappland, 2001. Människan, elden och landskapet.
35. Utgrävningar av stalotomter i Adamvaltaområdet, Arjeplog, Lappland, 2002.
36. Antikvariska kontroller och upprustningar inom Arjeplogs och Arvidsjaurs kommuner, Lappland 1997-2002.
37. Utgrävningar av härdar och stalotomter i Adamvaltaområdet, Arjeplog, Lappland 2003.
38. Arkeologiska undersökningar vid Dumpokjauratj, Raä 1568, Arjeplogs sn, Lappland 2002. Människan, elden och landskapet.
39. Arkeologisk undersökning av en stensättning från äldre järnålder, Raä 1944, Uddjaur, Arjeplog, Lappland 2003.
40. Arkeologisk utredning inom biltestområde i Kålmis, Arjeplogs kommun 2002-2003.
41. Arkeologisk utredning med anledning av sand/gruståkt, Framnäs 1:9, Arvidsjaurs socken och kommun, Lappland, 2003.
42. Arkeologisk utredning, Pipudden, Arjeplogs kommun, Lappland 2003.
43. Utvärdering av fornminnesinventeringen, 1984-2002 och projektet Skog och Historia, 2000-2004, i Norrbotten. Med exempel på tillämpningar av det digitala registret och framtida inriktningar.
44. Byggnadsarkeologisk undersökning av byggnadsrester, Långsjön, Ståkke sameby, Arjeplog, Lappland, 2004.
45. Arkeologisk förundersökning inom den gamla kyrk- och marknadsplatsen i Arjeplog, Lappland, 2004.
46. Antikvarisk kontroll av byggnadsvård i Arjeplog, 2003-2004, frälsetorpet Suobdek, fjällägenheten Udden samt fjällägenheten Yttervik.
47. Kulturlandskap i fjällen. Arkeologiska inventeringar och undersökningar inom Mavas, Jurun och Adamvalta, Arjeplog socken och kommun, 2005.
48. Fornlämningar och erosion – en studie av Skellefteälvens vattenkraftsutbyggnad och dess påverkan på sjöarna Hornavan, Uddjaur, och Storavan, Skellefte älvs dämningområde.
49. Kulturlandskap i fjällen. Arkeologiska inventeringar och undersökningar inom Jurun, Njallajaur-Lomtjärnsstugan samt Talput, Arjeplogs socken och kommun, 2006.

ISSN 1101-2900